

muovaaja

muotoilu yrityksissä ja yhteiskunnassa

MUOVAAJA | 2 / 2023 | INHIMILLISYYS

MUOVAAJA | 2 / 2023 | INHIMILLISYYS

04	Esipuhe Miia Lammi
05	IMPACT-muutoskampanja Tulevaisuuden tekijöille – Muotoilulla kohti merkityksellistä tulevaisuutta Meri Lammi
08	Vaasa reimagined – Youth-driven design for a brighter future Tomi Paalosmaa
10	Inhimillisyyttä ja elämäkeskeistä muotoilua Pertti Aula
12	Design unleashed – Disrupting social norms for sustainable change Tomi Paalosmaa
14	Pehmeät taidot työelämän supervoimana Elise Raittila
16	Inhimillisyys projektityössä – Pehmoilua vai pehmeitä taitoja? Tanja Oraviita
20	Designing trust in PSS – The cornerstone of innovation and progress Tomi Paalosmaa
22	Failing Fast only Works in a Psychologically Safe Environment Elise Raittila

Työn imusta energiaa ja innostusta Annika Hissa	25
Liiketoiminnan tekoälyvallankumous – Kohti tehokkaampia ja inhimillisempiä ratkaisuja Sanna Peltonen, Janne Pekkala & Asko Uuras	28
Käyttäjälähtöinen energiaoptimointi – Inhimillisiä näkökulmia energijärjestelmien kehittämiseen Asko Uuras	32
Asiakas ostaa sitä mitä myydään – Vai ostaako? Sanna Peltonen & Kimi Wennström	34
Aamuisa – Arvojensa mittainen yritys Tommi Siljamäki	38
Teollinen palvelumuotoilu sillanrakentajana yrityksen ja asiakkaan välillä Pertti Aula, Janne Pekkala & Sanna Peltonen	40
Ihmisen kokoista palvelumuotoilua ja muotoiluajattelua Tanja Oraviita	42
Kun askel alkaa painaa, etähoiva lyhentää välimatkaa Veera Hautala & Tommi Siljamäki	47
Palvelumuotoilun tavoitteena hyödylliset ja mielekkäät palvelut Sanna Peltonen & Janne Pekkala	50
Keskiössä ihminen Meri Tuomela	52

Syksyn 2023 Muovaajan teemaksi valikoitu inhimillisyys. Pandemian, sodan ja ilmastomuutoksen varjoista nousi tarve inhimillisyyden rehelliselle kohtaamiselle. Niinpä tämä Muovaaja katsoo korulauseiden taakse ja huomioi ihmisen työelämän moninaisissa rooleissa.

IHMINEN MUOTOILUN KESKIÖSSÄ

Inhimilliset näkökulmat ovat muotoilun ytimessä ratkaisuja suunniteltaessa ihmisille, yhdessä ihmisten kanssa kuten palvelumuotoilua koskevissa artikkeleissamme kuvataan. Palvelumuotoilua on käytetty niin teollisuudessa kuin ikäihmisten palveluiden että pien- ja mikroyritysten kehittämisessäkin. Myös yrittäjyyttä on kehitetty muotoilun keinoin kuuntelemalla, keskustelemalla ja ymmärtämällä ihmisiä erilaisten menetelmien avustuksella.

PEHMEISTÄ TAIDOISTA KOVA YDIN

Inhimilliset teemat ovat olleet myös kehittämisen kohteena. Erityisesti pehmeät taidot kuten ongelmanratkaisu- ja viestintätaidot sekä luottamuksen rakentaminen nousivat tärkeiksi kehittämisen kohteiksi. Muovan johtaja Annika Hissa puolestaan pohtii omassa artikkelissaan työn imua, joka on yhteydessä onnellisuuteen. Nuorten merkityksellisen elämänrakentamiseen keskityttiin Muovan 35-vuotisjuhlan kunniaksi käynnistettyyn IMPACT.

LUONTO, TEKNIikka JA IHMINEN

Samaan aikaan tekniikka ja luonnon monimuotoisuuden vaateet haastavat ihmisen roolin kehittämisen keskiössä. Tekoäly ja datapohjaiset ratkaisut ovat tasapainoilevat inhimillisyyden ja teknologian akselilla. Elämäkeskeistä muotoilua puolestaan avaa Muotoilukeskus MUOVAn uusi tutkimuspäällikkö Pertti Aula.

Tulevaisuudessa onkin tarve löytää parempi tasapaino kestävä kehityksen eri näkökulmien välillä.

Miia Lammi | MUOVAn kehittämispäällikkö |
Lehden päätoimittaja

Miia Lammi

MUUTOSKAMPANJA

16.11.2023 - 3.2.2024

Seuraa lupauksen täyttymistä MUOVAn somessa!

LINKEDIN @Design_Centre_MUOVA | FACEBOOK @Muotoilukeskus_MUOVA | INSTAGRAM @design_centre_muova

MUOTOILULLA KOHTI MERKITYKSELLISTÄ TULEVAISUUTTA

Meri Lammi

Muotoilukeskus MUOVA on pyrkinyt toteuttamaan muotoilun yhteiskunnallista tehtävää jo 35-vuoden ajan. Ihmislähtöisen muotoilun avulla on mahdollista asettaa ihminen suunnittelun keskiöön ja luoda ratkaisuja, jotka tuottavat arvoa yksilöille sekä yhteiskunnalle. Muotoilukeskus MUOVAn tutkimuspäällikkö Pertti Aulan sanoin: Muotoilu luo järjestystä. MUOVAssa järjestyksen luominen näkyy kestävän ja digitaalisen tulevaisuuden rakentamisena yhdessä yritysten ja kumppaneiden kanssa.

35-vuoden muotoilutaipaleen jälkeen, Muotoilukeskus MUOVA haluaa juhlistaa toimintaansa paikallisia osallistavan muutostokampanjan avulla. Juhlateemaa pohtiessa työntekijät

tulivat siihen tulokseen, että merkkipäivän juhlistamisen tulisi tapahtua organisaatiolle ominaisella tavalla. Ideoidessa esille nousi ihmislähtöisyys, yhteistyö ja innovointi. Lopputuloksena syntyi IMPACT-muutostokampanja tulevaisuuden tekijöille, joka tuottaa konkreettisia tuloksia alueen nuorille ja pitovoimaa alueelle.

- Halusimme tuoda erityisesti nuorten mielenpiteet esiin. Myös sellaisten tahojen, joilla on mahdollisten ratkaisujen avaimet taskuissaan. Tämä on myös meille muovalaisille hieno tilaisuus juhlistaa upeaa matkaamme kohti parempaa tulevaisuutta, Muotoilukeskus MUOVAn johtaja Annika Hissa kertoo.

MUUTOSKAMPANJA 35-VUOTISJUHLAN KUNNIKSI

Muutostokampanja koostuu useammasta osa-alueesta; Design Buffetista, Design Think Tankista, Design Loungesta, VaasaHackista ja muotoilun päivän podcast-sarjasta. Vaasalaisia nuoria osallistetaan jokaisessa osa-alueessa. Mukaan pyydettiin myös seudun toimijoita ja asiantuntijoita, jotka pystyvät omalla panoksellaan olla mukana kehittämässä pitovoimaista Vaasan seutua nuorille.

- Osaava työvoima on yrityksille merkittävä kilpailutekijä. Opiskelijoiden polku alueen yrityksiin on yhteinen asia, jonka kehittämiseen tarvitaan oppilaitoksia, julkisia toimijoita, yhdistyksiä ja yrityksiä, Lammi pohtii.

Muutostokampanja alkoi marraskuisena talviaamuna Design Buffetilla, jossa opiskelijat jakoivat toiveitaan Muotoilukeskus MUOVAn seinätauluille ja loivat näin ollen sysäyksen muutokselle. Toiveet jaettiin Vaasan seudun toimijoille Design Think Tankissa, jonka tarkoituksena oli rakentaa yhteistä visiota sekä tehdä lupauksia konkreettisista kehittämistoimenpiteistä. Design Lounge taas juhlisti Muotoilukeskus MUOVAn 35 vuoden muotoilutaipaleen yhdessä yritysten ja kumppaneiden kanssa. Myös "VaasaHack" – Hackathon-tapahtuma toi yhteen 90 VAMKin opiskelijaa innovoimaan yritysideoita valinnaisten haasteiden ympärille.

- Muova on aina ollut mukana rakentamassa siltoja eri organisaatioiden ja ihmisten välille ja niin tässäkin monipuolisessa tapahtumasarjassa. Mielestäni tämä muutostokampanja on kuvastanut hienosti MUOVAn arvoja ja sitä, että haluamme antaa panoksemme myös vaikeiden yhteiskunnallisten haasteiden ratkaisemiseen, Hissa kertoo.

"Opiskelijoiden polku alueen yrityksiin on yhteinen asia, jonka kehittämiseen tarvitaan oppilaitoksia, julkisia toimijoita, yhdistyksiä ja yrityksiä"

TUOTE-PALVELUJÄRJESTELMIEN POTENTIAALIN VALJASTUS

Muutostokampanja on osa Design PSS -hanketta, joka koostuu yhteensä neljästä työpaketista. Ensimmäinen työpaketti keskittyy suunnittelemaan integroituja järjestelmäratkaisuja. Toisessa työpaketissa suunnitellaan kestävää digitaalista liiketoimintaa. Kolmannessa työpaketissa syvennyttään ekosysteemien fasilitointiin ja neljännessä työpaketissa suunnitellaan TKI-käytäntöjä järjestelmäsuunnittelun tehostamiseksi. Design PSS -hanke keskittyy etenkin kestävien tuotepalvelujärjestelmien muotoiluun ja asiakaslähtöisiin, luoviin ja tuottaviin muotoilukäytäntöihin, prosesseihin ja menetelmiin.

- Tuote-palvelujärjestelmien muotoilu on asiakkaalle arvoa tuottavan kokonaisratkaisun kehittämistä. Yhteiskehittäminen, käyttäjälähtöisyys ja visualisointi ovat keskeisiä keinoja ratkaisun muotoilussa, MUOVAn kehittämisspäällikkö Miia Lammi kiteyttää.

- Design PSS -hankkeessa kehitämme tuote-palvelujärjestelmiä, keskittyen digitaalisen datan hyödyntämiseen ja yhteiskehittämiseen kestävässä kehityksen puitteissa. Hankkeen ydin on asiakasprosessien integroiminen innovatiivisiin ratkaisuihin, jotka yhdistävät eri alojen asiantuntemuksen ja tukevat sekä taloudellista kasvua että ympäristön hyvinvointia, MUOVAn erityisasiantuntija Tomi Palomaa lisää.

Yhteinen tekeminen on Muotoilukeskus MUOVAlle tuttua. Yksi hankkeen tavoitteista on lisätä yhteistyötä teollisuusyritysten kanssa alueellisesti ja valtakunnallisesti. Myös muutostokampanjassa painotetaan yhteistyötä yritysten ja muiden alueellisten toimijoiden kanssa.

- Menestys ei synny yksin, ei nyt eikä tulevaisuudessa. Alueen yrityksille ja toimijoille on monipuolinen yhteistyö tuttua, mikä tulee korostumaan teknologioiden monimutkaistuksessa ja kilpailun koventuessa, Muovan muotoiluspäällikkö Tommi Siljamäki toteaa.

VAASA REIMAGINED: YOUTH-DRIVEN DESIGN FOR A BRIGHTER FUTURE

Tomi Paalosmaa

Vaasa, a sparkling gem on Finland's west coast, stands at a crossroads of potential and progress. This city, pulsating with energy and cultural heritage, holds the key to a transformative future, one shaped significantly by the active involvement of its younger generation. The vision for Vaasa isn't just about vibrant city life; it's about forging a path where sustainability, innovation, and community spirit intertwine, crafting a city that isn't just lived in but is alive, attractive, and thriving with possibilities.

At the heart of this envisioned future is the empowerment and engagement of Vaasa's youth and younger generations in general. The city's path forward could be illuminated by the ideas and energy of its teens and students, who bring a fresh perspective to urban development and design. Digital platforms, innovation hubs, and youth-focused workshops, brimming with creativity and technological savvy, could serve as breeding grounds for co-creative solutions catching the zeitgeist of the future. These platforms and activities would not only voice the aspirations of the youth but also integrate and design their ideas into the city's fabric. Imagine a Vaasa where sustainability competitions and civic tech projects are the norm, where young minds are not only heard but also seen as architects of the city's tomorrow and beyond.

The potential transformation of Vaasa also lies in the realm of co-creation, where citizens, especially the youth, become valid and respected collaborators in city development. Strategies like participatory budgeting and advisory groups could ensure that services and initiatives resonate with the diver-

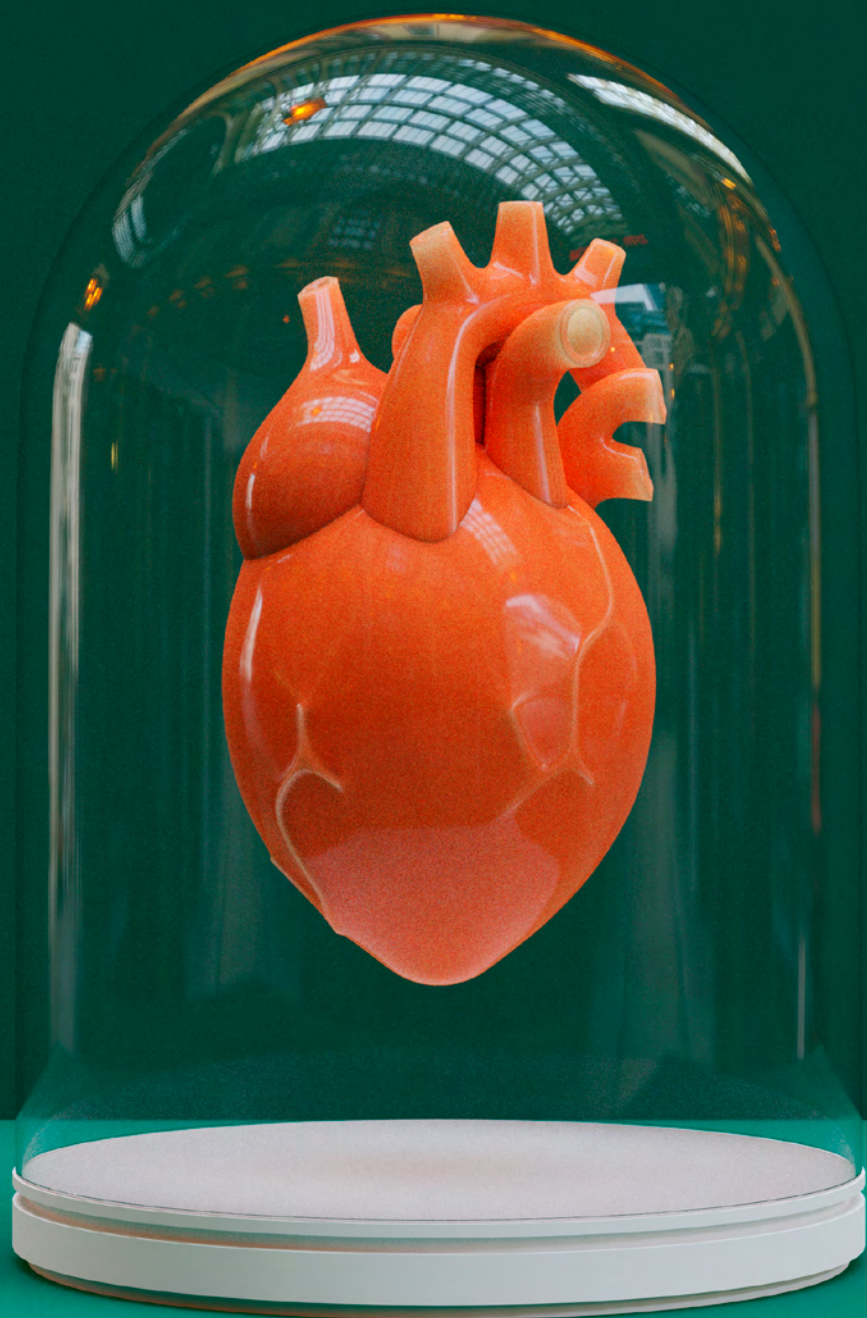
se needs of the community. This inclusive approach to urban planning would not only foster a sense of belonging but also instill a deep-seated trust in the city's direction and decisions. It's a shift from top-down governance to a more collaborative, 'bottom-up' approach, where every voice matters and every idea counts.

Envisioning Vaasa as a destination of choice for living and visiting is pivotal. Showcasing success stories and creating avenues for career growth can transform the city into a magnet for innovation and sustainable living. The city's public spaces could become canvases for cultural expression and co-creative pop-up events, with innovative happenings and art projects that celebrate its rich heritage. Such initiatives would not just enhance Vaasa's appeal but would also weave a tapestry of community and identity.

In this journey towards a reimagined Vaasa, the role of design – particularly in the development of services and community projects – is undeniable. Embracing citizen focused and design-driven methods could propel Vaasa towards a future where technology, sustainability, and community engagement are in perfect synergy. This is not merely about service provision; it's about crafting a model city that embodies smart, sustainable living, driven by inclusivity and a forward-thinking atmosphere. The future of Vaasa hinges on harnessing the creative potential of its youth, continually innovating to meet the changing needs of both residents and visitors. This vision for Vaasa is a vibrant tapestry of progress and potential, a blueprint for a city that not only evolves with its people but also for them.

INHIMILLISYYTTÄ JA ELÄMÄKESKEISTÄ MUOTOILUA

Pertti Aula

Jokainen meistä haluaa, että elämämme on inhimillistä. Yhteiskunnassa on sovittu asioista ja toimintavoista, jotka helpottavat elämäämme. Inhimillisyys on huomioitu myös asioiden, tavaroiden tai palvelujen suunnittelussa ja muotoilussa. Tekoäly, ilmastonmuutos, digitalisoituminen voidaan kokea myös uhkana inhimillisyydelle. Elämäkeskeinen muotoilu tuottaa ratkaisuja tulevaisuuteen, mitkä kohdentuvat elämän säilymiseen ja monimuotoisuuteen.

”Jos olemme tuhonneet ympäristöämme, tuottaaksemme mielestämme inhimillisiä tuotteita ja palveluita, voimmeko pelastaa sen jatkamalla samaa toimintaa?”

INHIMILLISYYS ARJESSA JA MUOTOILUSSA

Inhimillisyyteen keskittyvä suunnittelu kutsutaan erinäkökulmista erilaisilla termeillä, kuten käyttäjälähtöisyys, ihmiskeskeisyys ja asiakaslähtöisyys. Näiden kaikkien yhteinen motivaatio on ihmistä koskevan tiedon tuominen tuotekehitykseen, tavoitteena paremmin toimiva ja myös myyvä tarjonta. Nämä näkökulmat ovat tuottaneet maailmaan paljon hyvää. Käyttöliittymät ovat parantuneet ja helpottuneet, fyysiset tuotteet ovat sopivampia käyttäjälleen. Palveluissa on huomioitu asiakkaan tarpeet laajemmin ja saatu toteutettua toimivampia ratkaisuja. Tokihan samaa tietoa on käytetty myymisen apuna kehitettäessä uusia tuotteita ja ratkaisuja, joita ei ehkä olisi koskaan tarvinnut tehdä.

Inhimillisyyden tuottaminen maailmaan ei ole vailla seurauksia. Jokainen tuote ja palvelu jättää jäljen elinympäristöömme. Pahimmassa tapauksessa nämä jäljet näkyvät ilmaston lämpiämisenä ja merten saastumisena, suurina ympäristöä uhkaavina toimintaketjuina. Me kuluttajina kohtaamme nämä jäljet esimerkiksi polttoaineiden hinnan nostamisena. Voimme kokea ympäristön ja maailman pelastustoimenpiteet toisinaan varsin epämiellyttävinä. Niin varmaan onkin, koska tarkastelemme muutoksia omasta näkökulmasta ja se mikä aiheuttaa epävarmuutta ja huolia, tuntuu meistä pahalta ja jopa epäinhimilliseltä.

INHIMILLISTÄ JA KESTÄVÄÄ

Jos olemme tuhonneet ympäristöämme, tuottaaksemme mielestämme inhimillisiä tuotteita ja palveluita, voimmeko pelastaa sen jatkamalla tätä toimintaa minkä tavoitteena on inhimillisiksi koetut tuotteet ja palvelut?

Kestävä kehitys ja kiertotalous ovat nousseet jo vuosia sitten vaatimuksiksi, joita jokaisen pitäisi noudattaa. Euroopan unioni on viimeistelemässä uutta ekologisen suunnittelun direktiiviä, mikä tuo tuotteisiin ja palveluihin liittyvät kestävän kehityksen vaatimukset

lainsäädäntöön. Tulevan direktiivin mukanaan tuomat vaatimukset ovat monelle yritykselle vaatia saavuttaa.

Ensimmäisenä avauksena tulevasta direktiivistä on tuotepassi, mikä on tuotetta digitaalisesti seuraava tietokokonaisuus. Tuotepassi sisältää tiedot tuotteen materiaalien alkuperästä, valmistuksesta, käytöstä, huollosta, korjaamisesta ja kierrätyksestä. Tuotteet tullaan käsittelemään systeemin osina, minkä avulla tuotteen ja sen vaikutusten merkitys elinkaarren vaiheissa voidaan nähdä ja suunnitella etukäteen. Tuotteen elinkaari on läpinäkyvä ja suhde muuhun ympäristöön on myös selkeä. Direktiivin seurauksena tuotteiden suunnittelun ja muotoilun näkökulma on muututtava laajemmaksi kuin ihmiskeskeinen suunnittelu.

ELÄMÄKESKEISTÄ MUOTOILUA

Ihmiskeskeisen suunnittelun ja muotoilun filosofioiden seuraavaksi vaiheeksi on nostettu elämäkeskeinen suunnittelu. Elämäkeskeisen suunnittelun lähtökohtana on laaja-alainen näkemys elämän säilyttämisestä ja arvostamisesta. Tässä suunnittelufilosofiassa ihmistä ei aseteta suunnittelun keskiöön, vaan sen korvaa elämä kokonaisuudessaan. Tarkoituksena on saavuttaa suunnittelun lähtökohdaksi laajempi näkemys kuin ihmislähtöisissä menetelmissä. Käytännössä tämä tarkoittaa esimerkiksi luontoympäristön huomioimisen yhtä tärkeänä tekijänä kuin ihminen. Ihmislähtöiset menetelmät eivät häviä minnekään, vaan niiden rinnalle tulee elinympäristön elinvoimaisuutta avaavia näkemyksiä ja tavoitteita.

Elämäkeskeisyys tulee vaikuttamaan laaja-alaisesti niin materiaalien hankintaan, tuotantomenetelmiin, jakeluun ja tuotteiden käyttöön. Muutos on varmasti merkittävä mutta toisaalta matkamme kohti maapallon asumiskelvottomuutta on katkaistava ja tässä lienee yksi mahdollisuus myös siihen. Inhimillisyyden säilyttämiseksi meidän on oltava valmiita muuttamaan ja mukautumaan.

DESIGN UNLEASHED

DESIGN UNLEASHED: DISRUPTING SOCIAL NORMS FOR SUSTAINABLE CHANGE

Tomi Paalosmaa

In recent years, the world of design has ventured beyond its traditional realms, embracing the challenges and opportunities of social innovation and sustainability. No longer confined to the aesthetics of consumer products nor your every-day services, design now plays a pivotal role also in crafting solutions for pressing social issues, fostering innovation for the public good.

Designers are increasingly pushing the envelope, applying their skills to complex social problems. By collaborating across disciplines, they are transforming design into a tool for social change. This new approach in design is not just about creating visually appealing objects; it's about utilizing design thinking to develop practical, meaningful solutions to societal challenges. Design for social innovation focuses on meeting social needs often overlooked by traditional methods, bringing a fresh perspective to problem-solving in public domains.

However, this transition is not without its challenges. Designers venturing into the realm of social innovation must navigate cultural nuances and ensure their solutions are not perceived as impositions. This requires a deep immersion in the social context they aim to impact, building long-term relationships with stakeholders to ensure the solutions are culturally sensitive and effective. The role of design in social innovation is to guide and support communities towards innovative solutions that improve their quality of life while respecting their cultural values.

Simultaneously, sustainability has become a critical consideration in work systems, prompting a reevaluation of how sustainability can be integrated into human factors thinking. Sustainable work systems aim to develop economic, ecological, human, and social

resources in a balanced manner. They focus on long-term impacts on employees, the environment, and society, moving beyond immediate productivity metrics.

Integrating sustainability into work systems involves several strategies: adopting a systemic approach, focusing on human and social capital, and embracing ethical behavior and participatory problem-solving. These principles guide the design of work systems to be more sustainable, considering the broader economic, ecological, and social impacts. The approach emphasizes the development and preservation of human and social capital, promoting skills, knowledge sharing, and well-being.

Design's expanding role in social innovation and sustainable work systems represents a significant shift in how we approach problem-solving in our societies. It underscores the power of design thinking to address complex challenges, blending aesthetics with functionality, and creativity with social responsibility. As designers continue to explore these new territories, they are not only redefining the scope of their profession but also contributing significantly to the creation of a more sustainable and equitable world.

THIS ARTICLE WAS INSPIRED BY:

Chick, A. (2012). Design for Social Innovation: Emerging Principles and Approaches. *Iridescent*, 2(1), 78–90. <https://doi.org/10.1080/19235003.2012.11428505>

Zink, K. J. (2014). Designing sustainable work systems: The need for a systems approach. *Applied Ergonomics*, 45(1), 126–132. <https://doi.org/10.1016/j.apergo.2013.03.023>

no
va

Pehmeät taidot työelämän supervoimana

Elise Raittila

Rakastat sitä ilmettä asiakkaan kasvoilla, kun löydät hänelle täydellisen matkapaketin unelmakohteeseen, mutta miksi kukaan ei enää astu sisään matkatoimiston ovesta? Juuri, kun olet oppinut tekemään upeita Power Point esityksiä, huomaat, että tekoäly tekee edustavia esityksiä puolestasi nappia painamalla. Maailma ympärillä kohisee ja muuttuu, eikä se kysy lupaa. Enää ei välttämättä riitä, että omaa hyvät substanssitaidot omasta alastaan. Työelämän leikkaukset koskevat usein ahkerimpiakin puurtajia ja yhtäkkiä tutut rutiinit voivat vaihtua työhakemusten lähettämiseen. Missä minä olinkaan hyvä? Mitä minä tuon työyhteisöön?

Jos haluamme pysyä aktiivisina toimijoina muutoksessa sivustakatsomisen sijasta, meidän pitää tunnistaa itsessämme olevat kyvyt ja valjastaa ne käyttöön. Esimerkiksi LinkedIn1 vuonna 2019 toteuttama ”Global Talent Trends” sekä Opetushallituksen2 julkaisema Osaaminen 2035 nostavat esille, että alati teknologisoituvassa ympäristössämme työntekijöiden pehmeät taidot nousevat yhä tärkeämpään rooliin.

EMPAATTISUUS OSAKSI ANSIOLUETTELOA

Mitä sitten ovat pehmeät taidot? Kamin3 määrittelee ne ihmisyyden perustaidoiksi, joita käytämme, opimme ja kehitämme päivittäin sekä henkilökohtaisessa elämässämme että työelämässä. Pehmeät taidot ovat toimialariippumattomia. LinkedInin tutkimus nostaa näistä tärkeimpinä esille luovuuden, periksiantamattomuuden, yhteistyötaidot, joustavuuden sekä ajan hallinnan.1 Osaaminen 2035 raportissa eniten merkitystä kasvattavaan osaamiseen listattiin etenkin taitoja, joiden avulla voi hallita muutosta, kuten ongelmanratkaisutaidot ja itseohjautuvuus.2 Listaamme ansioluetteloissa rohkeasti kovat taitomme ja kursit, joita olemme tehneet, mutta työelämässä Excel-taitoja suurempi kyvykkyys voisikin olla empaattisuus.

ITSEREFLEKTOINNISTA KEHITTÄMISEEN

Ilman yhtä olennaista pehmeää taitoa, itse-tuntemusta, emme kuitenkaan välttämättä ymmärrä omaavamme tietyt pehmeät taidot tai tunnista ominaisuuksiamme, joita voisimme kehittää. Pehmeiden taitojen kehittäminen alkaakin itsereflektoinnista. Voimme oppia

itsestämme paljon olemalla avoimia palautteelle, niin positiiviselle kuin negatiivisellekin. Oppimishalukkuus ja uteliaisuus avaavat ovia pehmeiden taitojen kehittämiseen. Pehmeissä taidoissa voi kehittyä koko elämän ajan ja toisin kuin eräitä kovia taitoja, pehmeitä taitoja ei tekoälysovelluksilla voi milloinkaan korvata.

NOSTA OSAAMISTASI JA KEHITÄ ITSEÄSI

Muuttuviin työelämätaitoihin, pehmeät taidot mukaan lukien, pureudutaan Vaasan ammatikorkeakoulun Muotoilukeskus Muovan sekä Seinäjoen koulutuskuntayhtymän yhteisessä NOVA- Nosta Osaamistasi ja kehitä itseäsi projektissa. Koulutus on Jatkuvan Oppimisen ja työllisyyden palvelukeskuksen rahoittama.

NOVA projektissa tuotetut-koulutukset tarjoavat kohdennettuja koulutussisältöjä ylitarjonta-aloille. Koulutusten tavoitteena on tukea urapolkuja parantamalla työmarkkina-kilpailukykyä kilpailluilla aloilla. Sedun tarjoamat täsmäkoulutukset on suunnattu erityisesti kulttuurialan (painopisteenä media- ja graafinen ala) ja tekstiili-, vaatetus- sekä muotialan työntekijöille.

VAMKin koulutukset on suunnattu laajemmin ylitarjonta-aloille. Koulutuksissa keskitytään kilpailukykyllä olennaisten pehmeiden taitojen tunnistamiseen. Koulutettavan tavoitteen mukaan opintokokonaisuutta voi jatkaa joko brändäyksen ja asiakaslähtöisyyden tai digitaalisten taitojen koulutuskokonaisuudella.

LÄHTEET

1 LinkedIn 2019 Talent Trends (2019). Retrieved 6.11.2023 from (26) LinkedIn 2019 Talent Trends: Soft Skills, Transparency and Trust | LinkedIn

2 Opetushallitus (2019). Osaaminen 2035. Retrieved 6.11 from osaaminen_2035.pdf (oph.fi)

3 Kamin, M. (2013). Soft Skills Revolution: A Guide for Connecting with Compassion for Trainers, Teams, and Leaders. Center for Creative Leadership.

Koulutus on Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskuksen rahoittama. Palvelukeskus edistää työikäisten osaamisen kehittämistä ja osaavan työvoiman saatavuutta. Palvelukeskuksen toimintaa ohjaavat opetus- ja kulttuuriministeriö sekä työ- ja elinkeinoministeriö.

INHIMILLISYYS PROJEKTITYÖSSÄ: PEHMOILUA VAI PEHMEITÄ TAITOJA?

Tanja Oraviita

"Inhimillisyyttä voidaan leimata epätuottavaksi pehmoiluksi. Onko asia todellisuudessa näin vai onko kyseessä pikemmin pehmeistä taidoista ja niiden tuomasta hyödyistä ja tuottavuuden lisääntymisestä työelämässä?"

Työn muoto on muuttunut projektiluontoisemmaksi ja projektimuotoisen työn on ennustettu lisääntyvän yhä enenevässä määrin tulevaisuudessa. (Lau, 2021 Jun; Nieto-Rodriguez, 2021; Palola, 2022). Onkin tärkeää, että työntekijät hallitsevat projektimuotoisen työn. Projektin tavoitteena on saada määrätty suunnitelma ja asia päätökseen toivotulla tavalla ja vaikutuksella. Tarkoituksena on pysyä tietyssä aikataulussa, budjetissa ja resurssien rajoissa. (Pelin, 2020).

PROJEKTIHALLINTA JA IHMINEN

Mitä enemmän projektissa on yksilön itsensä ulkopuolisia tekijöitä, sitä vaikeampaa sen

toteuttaminen on. Projektien hallintaa varten on kehitetty joukko projektinhallintatyökaluja. Lisäksi voidaan jakaa projektisuunnitelma aikatauluineen ja budjetineen, sekä käyttää viimeisintä teknologiaa ja virtuaalitapaamisia. Tosiasiassa nämä harvoin riittävät, sillä projekteissa on aina mukana ihmisiä, jotka ovat sen suurimpia muuttajia ja muuttajia erilaisine taustoineen, taitoineen, käsityksineen, kokemuksineen ja toimintatapoineen. Ihmisen elementtien hallintaan ja potentiaalinsa maksimoimiseen voidaan käyttää pehmeitä taitoja.

Pehmeät taidot ovat ei-teknisiä taitoja, ominaisuuksia, luonteenpiirteitä ja asenteita, kuten ajanhallinta, ongelmanratkaisu tai luovuus, joissa inhimillisuus on keskeistä. Ne aut-

tavat selviytymään jokapäiväisestä elämästä sekä työtehtävistä alasta riippumatta. (mm. Birt, 2023; European university college Association, n.d.). Ne kehittyvät iän ja kokemuksen myötä ja auttavat saattamaan kovat taidot käytäntöön eli suorittamaan työ. Esimerkiksi insinööriopinnoissa opitut kovat alakohtaiset taidot sekä tiedot eivät sinällään riitä, vaan niiden hyödyntämiseen tarvitaan muun muassa ongelmanratkaisutaitoja ja luovuutta eli pehmeitä taitoja.

PEHMEIDEN TAITOJEN HYÖDYT

Pehmeät taidot ovat tärkeitä projektityössä. Projektin prosessikaaren voi oppia, mutta

suuri osa projektien läpiviemiseen tavoitteiden mukaisesti tarvittavista taidoista ovat pehmeitä taitoja, kuten: ajanhallinta, viestintä ja johtajuus (leadership), yhteistyö- ja kommunikaatiotaidot, monialaisuus ja joustavuus sekä kokemuksesta oppiminen ja ongelmanratkaisu.

Johtajuutta omaava henkilö ohjaakin projektitiimin todennäköisemmin saavuttamaan projektin tulokset. Luotettava yhteistyökumppani projektissa on sellainen, joka saa työn suoritettua ajoissa ja sovitusti sekä ratkaisee mahdolliset ongelmat. Työntekijöistä, joiden ominaisuuksiin kuuluvat vahva integriteetti, joustavuus, sinnikkyys, avoimuus, sisäinen motivaatio ja itseohjautuvuus on tullut tärkeä menestyksen avittajia (Lau, 2021 Jan).

Pehmeät taidot hyödyttävät yksilöitä ja organisaatioita myös muilla tasoilla. Ne on monessa yhteydessä mainittu tärkeimmiksi tulevaisuuden työelämän taidoiksi. Ne ovat tärkeitä työllistävyyden edistäjiä etenkin automatisaation, digitalisaation ja tekoälyn lisääntyessä, sillä pehmeitä taitoja on vaikea korvata niiden ihmislähtöisyyden vuoksi. (mm. Alanko 2021; Economy-pedia, n.d.; Palola, 2022). Muita pehmeiden taitojen tuomia hyötyjä organisaatioille ja projekteille ovat:

1. Ne lisäävät organisaation tehokkuutta, tuottavuutta ja kasvua (Dile, 2023; Economy-pedia, n.d.) samalla, kun kustannukset madaltuvat muun muassa parantuneen viestinnän ja ajankäytön ansiosta sekä toiminnan selkeyden (Economy-pedia, n.d.) ja tiimien ketteryuden lisääntyessä (Lau, 2021 Jun).
2. Organisaatioiden innovaatio- ja luovuustasot nousevat, ja innovaatioiden määrä lisääntyy (Lau, 2021 Jan).
3. Organisaatioiden ja yksilöiden kyky reagoida ja sopeutua hankaliin tilanteisiin ja kriiseihin paranee (Economy-pedia, n.d.).
4. Pehmeät taidot lisäävät tiimien sisäistä yhtenäisyyden tunnetta. Erityisesti empaattiset ja tunneälykkäämmät tiimit ovat kilpailukykyisempiä. (Dile, 2023; Lau, 2021 Jan).
5. Organisaation luotettavuustaso yleisesti lisääntyy, mikä edistää positiivista brändin kehittymistä.

PEHMEISTÄ- JA PROJEKTITAIDOISTA NOSTETTA TUTKIJOIDEN TYÖURIIN

Pehmeiden taitojen hyöty onkin kiistaton yksilön sekä organisaation menestykselle. Pehmeiden taitojen opettamiseen ja näiden sitomiseen projektimuotoiseen työhön ollaan kuitenkin vasta heräämässä. Yksi esimerkki tästä on Euroopan Union Horisontti-ohjelman rahoittainen projekti APPRACH (101120397), jonka tavoitteena on edistää aurinkoenergia-alan tutkijoiden työllistävyyttä ja tutkijanuria keskittymällä erityisesti yrityksessä tarvittaviin pehmeisiin taitoihin, sisäiseen yrittäjyyteen, projekti- ja innovointitaitoihin sekä tutkimustulosten hyödynnettävyyteen.

Näyttääkin siltä, että inhimillisyydestä ja peh-

meistä taidoista on tullut kovaa valuuttaa niin yksilölle työmarkkinoilla, organisaatioille kuin yhteiskunnalle. Kyse ei ole pehmoilusta, vaan strategisesta liikkeestä kohti parempaa hyvinvointia ja kilpailukykyä.

Advanced Photonic PRocesses for novel sOlar energy hArvesting teCHnologies

The sole responsibility for the content of this document lies with the APPROACH project and in no way reflects the views of the European Union.

This project receives funding in the European Commission's Horizon Europe Research Programme under Grant Agreement Number 101120397

LÄHDELUETTELO:

[Alanko, Erja. \(10.2.2021 Klo 14:20\). Pehmeät taidot ovat tulevaisuuden tärkeimpiä kompetensseja. Henkilöstöala.](#)

[Birt, Jamie. \(September 8, 2023\). Hard Skills vs. Soft Skills: What's the Difference? Indeed.](#)

[Dile, Justin. \(March 1, 2023\). Why Soft Skills Matter in the Workplace. LinkedIn.](#)

[Economy-pedia. \(n.d.\). Pehmeät taidot – mikä se on, määritelmä ja käsite.](#)

[European university college Association \(EuCA\). \(n.d.\). Soft skills.](#)

[Lau, Yolanda. \(Jan 20, 2021,07:00am EST\). Soft Skills Are Essential To The Future of Work. Forbes.](#)

[Lau, Yolanda. \(Jun 2, 2021,07:20am EDT\). How Organizations Can Become Project-Based In The Future Of Work. Forbes.](#)

[Nieto-Rodriguez, Antonio. \(November – December 2021\). The Project Economy Has Arrived. Harvard Business Review.](#)

Palola, Antti. (19.07.2022 09:20). Yksi asia tulee muuttamaan työelämän aivan uudella tavalla, eikä kyseessä ole digitalisaatio: "Olen huolissani niistä, jotka ovat parhaassa työiässä". [mtvuutiset](#).

Pelin, Risto. (2022). Projektihallinnan käsikirja. 8. uudistettu painos. Projektijohtaminen Oy Risto Pelin, Norderstedt, Saksa

DESIGNING TRUST IN PSS: THE CORNERSTONE OF INNOVATION AND PROGRESS

Tomi Paalosmaa

The culture and leadership within the ecosystem often set the stage for trust-building, with strategic cooperation, coordination, and a balanced competitive environment acting as key enablers.

As businesses navigate through an era of unprecedented transformation, the concept of trust gains paramount importance, especially in the sphere of Product-Service Systems (PSS) and their design-centric evolution. Within the intricate web of PSS, where products and services intertwine to create innovative solutions, trust stands as a fundamental element, essential for fostering robust relationships, collaborative dynamics, and groundbreaking innovation.

Design-driven PSS, increasingly influenced by data-driven insights, are revolutionizing traditional business models. They offer a blend of economic, social, and environmental benefits by marrying products with services in unique and sustainable ways. These systems are not just about economic advancement; they are instrumental in enhancing sustainability, driving stakeholder engagement, facilitating co-creation, and propelling research and development. However, transitioning from conventional approaches to these advanced, service-oriented models relies heavily on the presence and cultivation of trust.

Trust, deeply rooted in organizational management, forms the cornerstone of productive, cooperative relationships within and beyond an organization. It's a critical factor that fuels interpersonal cooperation, underpinning organizational innovation, decision-making, and overall performance. Teams that thrive on a foundation of trust are known for their cohesion, effective collaboration, and efficient decision-making processes.

In the dynamic landscape of Product-Service Systems (PSS), trust extends its influence beyond internal organizational dynamics

to shape external relationships with customers and collaborative partners. This aspect of trust is crucial in partnerships focused on sustainability and development, where it acts as a cornerstone for the success and longevity of these collaborations.

Constructing trust within a business ecosystem, especially one as intricate as PSS, requires a nuanced approach. The culture and leadership within the ecosystem often set the stage for trust-building, with strategic cooperation, coordination, and a balanced competitive environment acting as key enablers. Challenges like uneven power dynamics, conflicting goals, or a lack of transparency, however, can hinder the development of trust.

The impact of trust in the realm of PSS design is profound. It enhances knowledge transfer, thereby stimulating innovation and aiding in the adoption of effective external technology sourcing strategies. Trust also contributes to better stress management and healthier work environments. Conversely, the absence of trust can stifle knowledge exchange, curtail collaboration, and potentially lead to the fragmentation of the entire business ecosystem.

In conclusion, as industries and organizations increasingly embrace design-driven PSS, the cultivation of trust becomes indispensable. It's not merely a facilitator of this transition but a key factor ensuring the resilience and success of these innovative models. Trust, therefore, emerges as an essential element in the journey toward more sustainable, user-centric, and innovative business practices.

FAILING FAST ONLY WORKS IN A PSYCHOLOGICALLY SAFE ENVIRONMENT

Elise Raittila

Corporations encourage their employees to innovate using the "Fail fast" method. This implies bravely trying something new, and when it doesn't work as expected, acknowledging the mistake, and moving on. As appealing as this approach sounds, it's rare for individuals to feel safe enough to adopt it.

A safe environment enables everyone to freely voice their ideas without fearing judgment or receiving dismissive responses like, "We've tried this before."

In 2016, Google conducted an extensive study on the attributes contributing to team success. It became evident that the best-performing teams were those with a strong sense of psychological safety. Successful teams could openly share their ideas and express their feelings without the fear of criticism or ridicule¹.

EMBRACING THE YES-AND CULTURE

To help build psychological safety in the workplace, many companies, including Google and Netflix, have adopted methods from Applied Improvisation. Applied improvisation incorporates practices from theatre improvisation into various contexts, with a consistent core principle: actively listening to each other, building on each other's ideas, and embracing the "yes-and" culture².

Miguel Herrera³, the founder of Improv@Google and the recently established applied improvisation company ImprovState, strongly believes in the power of applied improvisation across all contexts. "With so many valuable elements and the potential for a mindset shift, it's essential for every company to embrace applied improvisation," he asserts.

While applied improvisation can serve various purposes, most of Herrera's corporate workshops focus on cultivating psychological safety within organizations. "In a world of constant reorganizations and uncertainty, applied improv is a powerful tool for rebuilding trust. With the shift towards more virtual work environments, this has become even more critical," he emphasizes.

Miguel Herrera *The founder of Improv@Google and ImprovState*

FUN AND ENGAGING WORKSHOPS

The term "improvisation" might lead to misconceptions that participants will be put in the spotlight. However, in applied improvisation, nobody is singled out. Instead, the aim is to create a safe space where everyone can participate. According to Miguel Herrera, participants often express hesitation at first, but they quickly realize how enjoyable the workshops are. These sessions don't revolve around PowerPoint presentations and written rules. Instead, they embody the "learning by doing" philosophy, allowing participants to experience the concepts.

Naturally, the workshop content is tailored to each group's specific needs and starting point. For instance, the approach differs when working with a more introverted group compared to a group that is already open to the topic.

Miguel Herrera consistently witnesses the power of "yes-and" in every workshop. "When conducting an exercise that involves accepting each other's ideas, you can observe participants' postures changing, and their eyes begin to shine."

An essential part of applied improvisation is the debriefing stage after each exercise. During this phase, the group reviews their

findings and learnings and discusses how they can be applied to real-life work situations. Miguel explains, "The goal is to adopt an improviser's mindset characterized by creativity, openness, and collaboration. Ideally, participants gradually become more open to change without the fear of failure. In improvisation, there are no mistakes."

FROM ME INTO US

In a world that often emphasizes individualism, a crucial lesson learned is that we need each other to thrive. We must be open to failure and rely on our partners to support us. Miguel concludes, "When a participant faces a challenge during an exercise, it's not just their problem; it's a group challenge that requires a collective solution."

"In the end, we'll all encounter failures, but that's okay as long as we have each other's backs."

SOURCES:

¹ The New York Times (2016) What Google Learned From its Quest to Build the Perfect Team . Retrieved 10.11.2023 from <https://www.nytimes.com/2016/02/28/magazine/what-google-learned-from-its-quest-to-build-the-perfect-team.html>

² ABC RN (2019) Google and Netflix know the power of improv in the workplace. Retrieved 10.11.2023 from https://www.abc.net.au/news/2019-11-29/workplace-dan-klein-improvisation-skills-can-help-us-work-better/11735342?fbclid=IwAR23BBZqOEh9txPHrh1IKYRof_fFOoYarOpXe-NNPQobc3rpo6RdPxTxOPA

³ Interview Miguel Herrera, ImprovState 6.11.2023

ARE YOU INTERESTED IN APPLIED IMPROVISATION WORKSHOP FOR YOUR ORGANISATION?

CONTACT: ELISE.RAITTILA@MUOVA.FI

TYÖN IMUSTA ENERGIAA JA INNOSTUSTA

Annika Hissa

Työelämässä työn imu on käsite, joka on osoittautunut keskeiseksi tekijäksi työntekijöiden hyvinvoinnin ja motivaation kannalta. Salmela-Aron ja Nurmen (2017) mukaan työn imu viittaa siihen, kuinka innostuneita ja sitoutuneita työntekijät ovat työhönsä. Työn imussa työntekijä kokee työssä mielekkääksi, innostavaksi, haastavaksi ja palkitsevaksi. Työn imu voi ilmetä esimerkiksi silloin, kun työntekijä kokee saavansa käyttää omia vahvuuksiaan ja osaamistaan työssään sekä näkee työnsä merkityksellisenä osana suurempaa kokonaisuutta.

Salmela-Aron ja Nurmen mukaan työn imu vaikuttaa merkittävästi työntekijöiden motivaatioon. Kun työntekijät kokevat työn imua, he ovat motivoituneempia ja sitoutuneempia työhönsä. He saattavat tehdä enemmän töitä, olla valmiita ottamaan vastuuta ja pyrkivät jatkuvasti kehittymään omassa roolissaan. Tämä puolestaan heijastuu myönteisesti työsuorituksen ja organisaation tuloksiin.

Työn imu ei ole pelkästään yksilön etu, vaan se hyödyttää myös organisaatiota. Innostuneet ja motivoituneet työntekijät ovat tuottavampia ja voivat auttaa luomaan positiivisen työilmapiirin, joka houkuttelee uusia lahjakkaita työntekijöitä ja pitää nykyiset työntekijät tyytyväisinä. Organisaatio, joka panostaa työn imun edistämiseen, voi odottaa saavansa merkittäviä kilpailuetuja.

TYÖIMUUN VAIKUTTAMINEN

Miten työn imua voi sitten lisätä? Salmela-Aron ja Nurmen mukaan tärkeintä on panostaa työn vaatimusten ja voimavarojen tasapainoon, työn tavoitteiden asettamiseen ja

saavuttamiseen sekä työn ja muun elämän yhteensovittamiseen.

Työn vaatimusten ja voimavarojen tasapaino tarkoittaa sitä, että työntekijällä on riittävästi resursseja, kuten osaamista, tukea, palautetta ja autonomiaa, selviytyäkseen työn haasteista ja kuormituksesta. Työn vaatimukset eivät saa ylittää työntekijän voimavaroja, sillä se voi johtaa uupumukseen ja alisuoriutumiseen. Työntekijä voi lisätä työn imuaan pyrkimällä löytämään oman optimaalisen kuormitustasonsa, jossa työ on sopivan haastavaa, mutta ei liian stressaavaa. Työntekijä voi myös hakea lisää voimavaroja esimerkiksi kouluttautumalla, pyytämällä apua tai palautetta, tai vaikuttamalla työtehtäviensä sisältöön ja järjestelyyn.

Työn tavoitteiden asettaminen ja saavuttaminen on tärkeää työn imun kannalta, sillä se antaa työlle suunnan, merkityksen ja motivaation. Työn tavoitteiden tulisi olla selkeitä, realistisia ja haastavia, mutta myös joustavia ja sopeutuvia tilanteen mukaan. Työntekijä voi lisätä työn imuaan asettamalla itselleen tavoitteita, jotka ovat linjassa hänen omien arvojensa, kiinnostuksensa ja vahvuuksiensa kanssa. Työntekijä voi myös seurata tavoitteidensa edistymistä, arvioida niiden toteutumista ja juhlistaa niiden saavuttamista. Tavoitteiden saavuttaminen lisää työntekijän itseluottamusta, tyytyväisyyttä ja oppimista.

Työn ja muun elämän välillä voi olla ristiriitoja, jotka heikentävät työn imua ja hyvinvointia. Työntekijä voi lisätä työn imuaan pyrkimällä löytämään oman tasapainonsa työn ja muun elämän välillä, joka vastaa hänen omia tarpeitaan ja arvojaan. Työntekijä voi myös hyödyntää työn ja muun elämän välisiä synergioita,

”On tärkeää tasapainottaa työn vaatimuksia ja voimavaroja, asettamalla selkeitä ja realistisia tavoitteita”

eli sitä, että työ ja muu elämä tukevat ja rikkastuttavat toisiaan. Työntekijä voi esimerkiksi soveltaa työssä oppimiaan taitoja muissa elämänalueissa, tai hakea inspiraatiota ja energiaa vapaa-ajan harrastuksistaan työhönsä. Työn imu on myös yksi avain onnelliseen ja mielekkääseen elämään.

TESTATTUA TYÖIMUA

Työterveyslaitoksen Työn imu -testi on itsearviointitesti, jolla voi arvioida omaan myönteistä hyvinvointi- ja motivaatiokokemustaan työssä. Testi on saatavilla osoitteessa: Työn imu -testi | Työterveyslaitos (ttl.fi). Työterveyslaitoksen aineiston mukaan työn imun taso on melko korkea tai korkea noin kuudella kymmenestä vastanneesta työntekijästä eli he kokevat työn imua keskimäärin useita kertoja viikossa tai jopa päivittäin. Vastaavasti noin 40 % kokee työn imua kerran viikossa tai sitäkin harvemmin, eli heidän työn imun tasonsa voi sanoa olevan keskinkertainen tai matala. Vakinaisissa työsuhteissa toimivista 58 % ja määräaikaissa työtehtävissä toimivista 67 % kokee korkeaa työn imua.

Noin 71 % opetuslalla työskentelevistä, 68 % sosiaalialan työntekijöistä ja 65 % terveydenhuollon ja hoitoalan työntekijöistä kokee korkeaa työn imua. Johtajista 69 % ja taiteellista työtä tekevistä 65 % kokee korkeaa työn imua. Vaativista ja korostetun vastuullisista

tehtävissä tunnetuilla aloilla koetaan siis myös usein työn imua.

”Työn imu on myönteisessä yhteydessä terveyteen ja onnellisuuteen”

Työn imun kokemus oli aineiston perusteella selvässä myönteisessä yhteydessä myös itsearvioituun terveyteen sekä elämään tyytyväisyyteen ja onnellisuuteen. Työn imu ei kuitenkaan tarkoita sitä, että työssä oltaisiin oman terveyden kustannuksella.

Tutkimusprofessori Jari Hakasen mukaan tulokset osoittavat, että työn imu ei ole harvinainen kokemus. Se on myönteisessä yhteydessä terveyteen ja myönteiseen mielenterveyteen: onnellisuuteen. Työn imuun on syytä kiinnittää huomiota ja vahvistaa sitä työpaikoilla työn voimavaroista huolehtimalla. Alalla kuin alalla se edistää työn mielekkyyttä ja auttaa kohtaamaan työn vaatimuksia. Lähteet: Katariina Salmela-Aro, Jari-Erik Nurmi: Mikä meitä liikuttaa – Motivaatiopsykologian perusteet (2017)

Työn imu -testin mukaan työn imu vaihtelee ammatin ja sukupuolen mukaan | Työelämätieto | www.tyoelamatieto.fi

LIIKETOIMINNAN TEKOÄLYVALLANKUMOUS: KOHTI TEHOKKAAMPIA JA INHIMILLISEMPIÄ RATKAISUJA

Sanna Peltonen, Janne Pekkala & Asko Uuras

Tekoälyn (AI) nähdään mullistavan yritysten liiketoimintaa nopealla tahdilla. Tekoäly tarjoaa monia mahdollisuuksia, kuten automatisoi rutiinitehtäviä, tehostaa päätöksentekoa analysoimalla suuria data-määriä, parantaa asiakaskokemusta henkilökohtaisemmalla palvelulla sekä avaa ovia innovaatioille ja uusille liiketoimintamalleille.

Yrityksillä onkin juuri nyt tarve tunnistaa tekoälyn sovelluskohteita omassa liiketoiminnassaan. Tekoälyn hyödyntäminen ei kuitenkaan ole vain teknologinen kysymys, vaan se on yhtä lailla suunnitteluhaaste, sillä teknologian tulee palvella ihmistä tehokkaasti, arvoa tuottavasti ja eettisesti.

“Liiketoimintalähtöinen näkökulma on välttämätön, jotta tekoäly voi aidosti edistää yritysten kilpailukykyä ja uudistaa liiketoimintaa”, korostaa AI2Business-hankkeen projektipäällikkö Sanna Peltonen.

IHMISLÄHTÖINEN SUUNNITTELU KESKIÖÖN

Tekoälyn ja ihmisen yhteistyön syventämiseksi tekoälysovelluksia tulisi kehittää ihmislähtöisesti, olipa kyse sitten työntekijästä, asiakkaasta tai kuluttajasta. Käytännössä tämä tarkoittaa käyttäjien tarpeiden, toiveiden ja haasteiden syvällistä ymmärtämistä. Ihmislähtöinen suunnittelu ei ole yksittäinen vaihe tekoälysovelluksen kehitysprosessissa, vaan sen tulisi olla jatkuva ja integroitu osa koko kehitystyötä. Tämä edellyttää tiivistä vuorovaikutusta käyttäjien kanssa ja heidän palautteensa kuuntelemista prosessin eri vaiheissa.

“Ihmislähtöinen suunnittelu alkaa ongelman määrittämisestä. Kehittäjiä on ymmärrettävä, mitkä ongelmat tai tarpeet tekoälysovelluksella on tarkoitus ratkaista,” sanoo projektin muotoilija Janne Pekkala.

IHMINEN JA TEKÖÄLY KÄSI KÄDESSÄ

Tutkimukset osoittavat, että tekoäly ja ihminen voivat saavuttaa yhdessä parempia tuloksia kuin erikseen. Parhaimmillaan tekoäly voikin tukea ihmisen tekemää työtä, jolloin tekoälyn kanssa työskenneltäisiin yhdessä, yhteistä tavoitetta kohti. Ihmisen ja tekoälyn yhteistoiminnan on havaittu tuottavan esimerkiksi kuvien luokittelussa paremman lopputuloksen kuin mihin ihminen tai tekoäly pystyvät erikseen (Fügener et al., 2022).

Generatiiviset tekoälyratkaisut, kuten ChatGPT, korostavat ihmiskeskeisyyttä kyvyllään huomioida aiemmat keskustelut ja käyttäjän preferenssit, mikä mahdollistaa henkilökohtaisemmat ja tarkoituksenmukaisemmat vastaukset. MIT:n tutkimuksen mukaan kirjoitustehtäviin käytetty aika väheni 40 prosentilla ja tekstin laatu parani 18 prosentilla, kun apuna käytettiin generatiivista tekoälyä (Noy & Zhang, 2023).

Tekoälyn kasvavan roolin myötä työntekijöiden on mukauduttava uuteen ajattelutapaan ja nähtävä tekoäly kumppanina, ei kilpailijana.

”Tekoälyn kanssa työskentelyä oppii vain tekemällä. Vähän kuin oppisi tuntemaan uusia työkavereitaan, toinen on ammattilainen tietyssä asiassa ja toinen toisessa”, summaa Muovan digitalisaatioasiantuntija Asko Uuras.

EETTISET POHDINNAT TEKÖÄLYN AIKAKAUDELLA

Tekoälyn nopea integroituminen liiketoimintaan nostaa esiin paitsi lukuisia mahdollisuuksia,

myös useita tekoälyn eettiseen käyttöön liittyviä kysymyksiä. Kuka omistaa datan, jota tekoäly hyödyntää? Onko käytetyssä datassa vinoumia, jotka vaikuttavat tekoälyn päätöksentekoon? Yritysten onkin kiinnitettävä aivan uudella tavalla huomiota datan omistajuuteen ja varmistettava, että datan käyttöoikeudet ovat selkeästi määriteltyjä.

TULEVAISUUDEN OSAAMISTA RAKENTAMASSA

AI2Business -hankkeessa kehitetään verkopohjainen koulutusohjelma vahvistamaan osaamista tekoälyn hyödyntämisessä. Kaikille avoin koulutusohjelma kehitetään vastaamaan erityisesti Pohjanmaan alueen yritysten työntekijöiden ja johtajien tarpeisiin.

AVAINASEMASSA YHTEISTYÖ JA TIEDON JAKAMINEN

Koulutusohjelman lisäksi hankkeessa kootaan monialainen tekoälyosaamisverkosto, joka tuo yhteen alueen asiantuntijat, tutkijat ja kehittäjät. Verkosto tarjoaa foorumin tekoälyyn liittyvän tiedon ja kokemusten vaihdolle. Tämä edistää toimijoiden yhteistä oppimista ja kehitystä.

”Osaamisverkostossa voidaan jakaa tietoa tekoälyn soveltamisen käytännöistä, haasteista ja mahdollisuuksista, sekä koota näkemyksistä alueen tekoälyyn liittyvistä tarpeista. Tavoitteena on rakentaa pitkäaikainen verkosto, joka jatkaa toimintaansa myös AI2Business-hankkeen päätyttyä.” Peltonen kertoo.

AI2BUSINESS

LÄHTEET:

Fügener, A., Grahl, J., Gupta, A., & Ketter, W. (2022). Cognitive challenges in Human–Artificial Intelligence Collaboration: Investigating the path toward productive delegation. *Information Systems Research*, 33(2), 678–696.

Noy, S., & Zhang, W. (2023). Experimental evidence on the productivity effects of generative artificial intelligence. Available at SSRN 4375283.

HANKEINFO

AI2Business on Euroopan Unionin osarahoittama ryhmähanke, jota toteuttavat Vaasan ammattikorkeakoulun Muotoilukeskus Muova ja Vaasan yliopiston Johtamisen yksikkö sekä Tekniikan ja innovaatiojohtamisen yksikkö.

Projektin kesto: 08/2023–12/2025
Ryhmähankkeen kokonaisbudjetti: 428.588 €
Euroopan Unionin rahoitus: 342.870 €

Lisätietoa löydät verkkosivuiltamme:
<https://www.muova.fi/en/projects/ai2business>

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Euroopan unionin
osarahoittama

KÄYTTÄJÄLÄHTÖINEN ENERGIAOPTIMOINTI INHIMILLISIÄ NÄKÖKULMIA ENERGIAJÄRJESTELMIEN KEHITTÄMISEEN

Asko Uuras

Käyttäjäkeskeinen suunnittelu ja kestävämpi energian hyödyntäminen ovat inhimillisiä näkökulmia muuten tunnetta herättämättömään datapohjaiseen energiaoptimointiin. Enertelligence -hankkeessa tuetaan energiasäästöä ja uusiutuvan energian käyttöä teollisuudessa kehittämällä ihmisen vuorovaikutusta energiadatan kanssa. Tarkoituksena on vahvistaa tietoon pohjautuvaa päätöksentekoa teollisuudessa.

KÄYTTÄJÄKESKEISYYDELLÄ ENERGIASÄÄSTÖJÄ

Suunnitellessa datapohjaisia energiaoptimoinnin ratkaisuja on tärkeää huomioida lopputuotteen tarpeet ja toiveet. Teollisuusyritysten energiaoptimointia voidaan kehittää esimerkiksi käyttäjädatan pohjalta. Dataa voidaan hyödyntää myös esittelemällä päätöksentekijöille olennaista informaatiota helposti ymmärrettävässä muodossa.

Datapohjainen energiaoptimointi voi edistää kestävä kehitystä ja siten ohjata teollisuuden toimintaa entistä kestävämpään suuntaan. Siirtyminen pois runsaspäästöisistä energiamuodoista kuten turpeesta vaatii energian käytön optimointia vähentäen energian tarvetta tuotantolaitoksissa. Näin energian optimoinnin kautta voidaan vähentää ympäristöhaittoja, mikä tukee paitsi nykyisen sukupolven myös tulevien sukupolvien hyvinvointia.

ENERTELLIGENCE DATAPOHJASEEN ENERGIAOPTIMOINTIIN

Enertelligence-hankkeen tarkoituksena on tukea energiasäästöä ja uusiutuvan energian käyttöä teollisuudessa datapohjaisten ratkaisujen avulla. Ratkaisujen avulla pyritään vähentämään energian varastointitarvetta, rakentamaan vähähiilistä teollisuutta ja luomaan uutta vihreää, aineetonta liiketoimintaa.

Tavoitteena on kehittää digitaalisia energiaoptimoinnin palveludemonstraatioita kestävä ja datapohjaista päätöksentekoa varten. Kehittäminen keskittyy erityisesti massadatan visualisointiin, vuorovaikutteisuuden sekä analysointitapoihin, joita voidaan hyödyntää nopeasti sekä ICT-palveluissa että teollisuudessa.

Ratkaisuja kehitetään palvelumuotoilun keinoin yhteistyössä alueen yritysten kanssa. Ratkaisut pilotoidaan REWISE-demonstraatioalustalla, joka mahdollistaa matalalla kynnyksellä uusien teknologioiden testauksen, osaamisen vaihdon ja innovaatioyhteistyön TKI-toimijoiden ja yritysten välillä.

Tuloksena hankkeesta syntyy viisi palvelukonseptia, kaksi virtuaalitodellisuusedemonstraatiota ja kolme julkaisua, jotka kaikki ovat julkisesti saatavilla. Tulokset tukevat pk-yritysten kestävä kasvua ja uusiutuvan energian käyttöä sekä edistävät myös alueellista kilpailukykyä ja teknologista yhteistyötä.

Hankkeen kesto: 09/2023 – 09/2025 | Kokonaisrahoitus: 233.616 € | EU rahoitus: 186.892 €

 ENERTELLIGENCE

Asiakas ostaa sitä mitä myydään

Vai ostaako?

Sanna Peltonen & Kimi Wennström

Yritysten menestys perustuu siihen, että ne osaavat vastata asiakkaiden odotuksiin ja tarpeisiin. Tietenkin, näinhän kaikki yritykset toimivat. Vai toimivatko?

Monille yrityksille innovointi ja tuotekehitys ovat sydämenasioita. Uusia tuoteominaisuuksia kehitetään teknologian ja oman erikoisosaamisen siivittämänä. Uudet ratkaisut syntyvät yrityksen sisäisestä innostuksesta tai teknologian tarjoamista mahdollisuuksista.

Innovaation poltellessa sormia, on helppo olettaa, että asiakkaat kyllä ymmärtävät hy-

vän päälle ja tunnistavat ratkaisun arvon. Tai että tuotteen ominaisuudet jättävät kilpailijat varjoonsa monipuolisuudellaan ja innovatiivisilla teknisillä hienouksilla. Jos kohderyhmä tai ymmärrys asiakkaiden tarpeista on unohtunut kehittämisen aikana, yritys saattaa päätyä tilanteeseen, jossa tuotteen tai ratkaisun valmistuttua herää kysymys kenelle siitä olisi hyötyä.

MYYJÄT PUHUVAT RATKAISUISTAAN JA ASIAKKAAT TAVOITTEISTAAN

B2B-markkinoilla toimivia yrityksiä tutkittaessa on havaittu olevan varsin yleistä, että myyjät ja asiakkaat näkevät tuotteiden ja palveluiden arvon eri tavoin (Strandvik & Holmlund, 2015). Myyjät keskittyivät korostamaan tuotteiden ja palveluiden ominaisuuksia, vaikka asiakkaat etsivät ratkaisuja, jotka auttaisivat heitä saavuttamaan omat liiketoiminnalliset tavoitteensa.

Asiakkaalla ei kuitenkaan välttämättä ole osaamista tai edes halua sukeltaa syvälle ratkaisun tekniseen suorituskyykyyn. Innovatiivisten ominaisuuksien ilotulituksessa toimintojen tarkoituksenmukaisuus voi jäädä asiakkaalle epäselväksi. Lisääntynyt monimutkaisuus voi jopa heikentää käyttökokemusta tai ahdistaa uusien osaamistarpeiden tai vaadittavien muutos- ja päivitystöiden vuoksi.

KEHITTÄMINEN EI TAPAHDU TYHJÖSSÄ

Asiakkaan tavoitteiden ja prioriteettien ymmärtäminen on ratkaisevan tärkeää asiakas-arvon luomisessa. Yritysten on siirrettävä huomio omasta tarjonnastaan asiakkaiden tarpeiden ymmärtämiseen, jotta asiakkaille voidaan tarjota merkityksellisiä ratkaisuja. Mikäli myyjä ei pysty kertomaan, miten tarjottu ratkaisu soveltuu asiakkaan prosesseihin ja toimintatapaan tai miten ratkaisu tukee hänen liiketoimintaansa, kohdistuu asiakkaan valinta todennäköisesti johonkin toiseen vaihtoehtoon.

Asiakaslähtöisen kehittämisen tulisikin lähteä liikkeelle asiakkaan toiminnan kannalta tärkeiden kysymysten tunnistamisesta. Kun ongelmat on tunnistettu, tuotetaan ideoita ja testataan erilaisia ratkaisuvaihtoehtoja. Vaihtoehtoista tulisi valikoitua jatkokehitykseen asiakkaan kannalta hyödyllisin, helpoin, tehokkain tai vaivattomin.

MUUTOS LÄHTEE PÄÄTÖKSESTÄ

Mitä sitten tehdä, jos yrityksen kehittämis-toiminta vaatii päivitystä asiakaslähtöisyyden osalta?

Asiakaslähtöinen kehittäminen ei ole vain tuotekehityksen asia, vaan se leikkaa läpi koko organisaation. Monasti asiakaslähtöisyyden vahvistaminen edellyttää koko yrityskulttuurin uudelleenarviointia ja muutoksia nykyisissä toimintatavoissa. Muutos lähtee siitä, että jokainen työntekijä ymmärtää ja hyväksyy tarpeen nykyisten toimintamallien ja liiketoimintaprosessien arvioinnille sekä uuden ajattelutavan juurruttamiselle.

Henkilökunnan asiantuntemus ja kokemus ovat korvaamattomia. Heidän näkemyksensä ja osaamisensa ovat avainasemassa muutosten toteuttamisessa. Avoin keskustelu muutoksen syistä ja tavoitteista sekä henkilöstön kouluttaminen ja osallistaminen muutosprosessiin ovat tärkeitä sitoutumisen ja muutoksen jalkautumisen kannalta.

Asiakaslähtöisyys on ennen kaikkea jatkuvaa oppimista ja sopeutumista. Keskiössä on vuoropuhelu asiakkaiden kanssa – ei vain kuunteleminen, vaan aito pyrkimys ymmärtää.

LÄHTEET:

Strandvik, T., & Holmlund, M. (2015). WE MIGHT KNOW WHAT WE ARE SELLING, BUT DO WE KNOW WHAT THE CUSTOMER IS BUYING? In J. Gummerus & C. Von Koskull (Eds.), THE NORDIC SCHOOL Service Marketing and Management for the Future. CERS, Hanken School of Economics.

HANKEINFO:

DesignPSS-hankkeen ensimmäisessä työpakettissa tutkitaan ja kehitetään menetelmiä, jotka tukevat innovatiivisten tuotepalveluratkaisujen asiakaslähtöistä kehittämistä.

DesignPSS keskittyy erityisesti menetelmiin, jotka tukevat teollisia tuoteorientoituneita yrityksiä niiden siirtyessä tarjoamaan tuotepalveluratkaisuja.

“

Myyjät keskittyivät usein korostamaan tuotteiden ja palveluiden ominaisuuksia.

Asiakkaalla ei kuitenkaan välttämättä ole osaamista tai edes halua sukeltaa syvälle ratkaisun tekniseen suorituskyykyyn.

ARVOJENSA MITTAINEN YRITYS

Tommi Siljamäki

Jokaisen yrityksen tarina ja syntyhistoria on erilainen. Yhteinen piirre kuitenkin on palo yrittäjyyteen ja oman jäljen luominen yhteiskuntaan. Usein intohimo ja kiinnostus johonkin aihepiiriin toimii lähtölaukauksena. Aamuisa Oy:n tarina alkoi **Sari Ruotsalaisen ja Sami Niemien** mehiläistenhoidon harrastuksesta vuonna 2016. Omien tuotteiden kehittäminen oli yrittäjäpariskunnalla mielessä jo varhain ja vuonna 2020 harrastuksesta otettiin askel yrittäjyyteen. Aamuisan liiketoiminta on luonnonläheistä ja luonnosta ammentavaa, minkä johdosta ekologiset arvot ovat vahvasti läsnä yrityksen toiminnassa.

HARRASTUKSESTA PALKITUKSI YRITYKSEKSI

Aamuisan toiminta alkoi hunajasta ja se näyttelee edelleen keskeistä osaa yrityksen tuotevalikoimassa. Myös hunajan alkutuotanto on edelleen toiminnan perustana ja laadun taakeena. Menestyvät tuotteet edellyttävät laadukkaita raaka-aineita ja yrityksen hunaja onkin kerännyt useita kunniakirjoja kilpailuissa. Erilaisten hunaja- ja mehiläisvahatuotteiden rinnalle Sami ja Sari ovat kehittäneet viimeisen vuoden aikana luonnonkosmetiikan tuotehaaran.

Luonnonkosmetiikkatuoteperheen ytimen muodostavat palashampoot ja -saippuat, joista ensimmäisen kokonaisuuden parissa yhteistyö Aamuisan ja Muotoilukeskus MUOVAN välillä alkoi. Yrityksen kehittämille palasham-

”Uudet luonnonkosmetiikka tuotteemme ovat herättäneet kiinnostusta niin jälleenmyyjien kuin asiakkaiden parissa!”
- Sami Niemi

poille luotiin tuoteperheen visuaalinen ilme ja pakkausratkaisut, joilla Aamuisan kehittämä palashampoo saatiin erottumaan markkinoilla. Palashampoiden koostumuksen ja tuotekokonaisuuden onnistumisesta kertoo yrityksen hiljattain saama palkinto Nordic Natural Beauty Awards:ssa parhaan shampoon kategoriasa.

- Muovan muotoilijat saivat hyvin kiinni tavoitteistamme ja saivat tehtyä sen onnistuneesti näkyväksi, Sari Ruotsalainen toteaa.

Menestyksestä huolimatta työ on vasta alussa. Niin yrityksen tunnettuuden kuin jälleenmyyntiverkoston kasvattaminen vievät aikaa ja vaativat runsaasti työtä. Yhtä lailla tuotevalikoiman kehittäminen ottaa oman aikansa. Kehittämistä liiketoiminnan eri osa-alueilla ohjaavat yrityksen arvot vastuullisena toimijana.

ARVOT KIVIJALKANA

Aamuisan tuotevalikoima keskittyy luonnon raaka-aineiden jalostamiseen, minkä johdosta yrityksen suhde luontoon on vahva ja näkyy arvoissa. Luonnon kunnioittaminen, kestävä kehitys ja eettisyys ohjaavat yrityksen toimintaa. Luonnon monimuotoisuuden tukeminen varmistaa laadukkaiden luonnon raaka-aineiden saatavuuden ja laajemmassa kuvassa yritys pyrkii liiketoiminnallisilla valinnoilla vahvistamaan kestävää tulevaisuutta. Yhteistyö hyvämaineisten suomalaisten ja eurooppalaisten toimijoiden kanssa sekä ekologiset tuotannon ratkaisut ovat olleet tärkeitä alusta asti.

”Haluamme edistää parempaa huomista oman yrityksemme ja sen tuotteiden kautta”
- Sari Ruotsalainen

TEOLLINEN PALVELUMUOTOILU SILLANRAKENTAJANA YRITYKSEN JA ASIAKKAAN VÄLILLÄ

Pertti Aula, Janne Pekkala & Sanna Peltonen

Teollinen palvelumuotoilu keskittyy teollisuuden ympäristöihin ja toimii työkaluna niin yritysten yhteisissä prosesseissa kuin yrityksen ja asiakkaan suhteissa.

Teknologioiden nopea kehittyminen on mahdollistanut innovaatioiden tuottamisen kiihtyvässä tahdissa. Teknologian tarjoamien mahdollisuuksien myötä sekä tuotantoprosessit että asiakkaalle tarjottavat ratkaisut ovat monimutkaistuneet, jolloin myös niiden suunnittelu ja ylläpito vaatii uudenlaista osaamista ja resursseja. Digitalisaation myötä tiedon määrä ja merkitys ovat kasvaneet, ja tiedonhallinnasta on tullut olennainen osa yritysten liiketoimintaa.

Samaan aikaan myös asiakkaiden toimintaympäristö on muuttunut merkittävästi. Heidän tarpeensa ja toimintansa tavoitteet ovat saataneet muuttua. Nuorempien sukupolvien asuminen työelämään on kenties luonut uusia odotuksia tuotteille ja palveluille. Asiakkaat kuitenkin edelleen keskittyvät omaan elämäänsä ja odottavat, että tuotteet sekä palvelut sopivat heidän tilanteeseensa.

TEOLLISEN PALVELUMUOTOILUN JUURET MUOTOILUOSAAMISESSA

Teollinen palvelumuotoilu nojaa vahvasti muotoilun periaatteisiin ja osaamiseen. Perinteisesti muotoilun vaikutusalueiksi on määriteltä kolme ulottuvuutta. Ensimmäisenä on tuotteen tai palvelun kulttuurinen ulottuvuus, minkä tavoitteena on tuottaa asiakkaan kulttuuriin sopivia merkityksiä. Toisena on tuotteen tai palvelun toiminnallinen ulottuvuus, mikä korostaa ratkaisun toimivuutta keskeisenä osana tuotteen tai palvelun käyttöä ja hyväksyttävyyttä. Kolmantena näkökulmana on tuotteen tai palvelun suhde yrityksen liiketoimintaan. Tällöin keskiöön nousevat valmistuksen, jakelun, myynnin ja hinnoittelun näkökulmat.

Teollinen palvelumuotoilu perustuu, kuten kaikki muutkin muotoilun alat, vahvaan asiakas- ja käyttäjäymmärrykseen. Teollisen palvelumuotoilun keskeinen tavoite on kehittää tuotteita, palveluita ja prosesseja, jotka vastaavat asiakkaiden ja käyttäjien tarpeisiin sekä auttavat heitä saavuttamaan omat tavoitteensa. Käyttäjäymmärrys realisoituu käyttäjäystävällisinä tuotteina, parempina palveluina ja toimivampina prosesseina.

TIEDOSTA ARVOA TUOTTAVA PALVELU

Parhaimmillaan teollinen palvelumuotoilu tuottaa strategista tietoa yritykselle sen palveluista, prosesseista sekä asiakkaan tarpeista ja vaatimuksista. Yhteisenä nimittäjänä näissä on ihmisen toiminta ja sen ymmärtäminen. Teollinen palvelumuotoilu on ihmisestä lähtevän tiedon jalostamista toimiviksi ja arvoa tuottaviksi prosesseiksi ja palveluiksi teollisessa kontekstissa. Teollinen palvelumuotoilu voi toimia sillanrakentajana asiakkaiden ja palveluntarjoajan liiketaloudellisten tavoitteiden välillä.

Yhteistyöllä voidaan muotoilla parempi ratkaisu, joka palvelee sekä yrityksiä että heidän asiakkaitaan. Teollinen palvelumuotoilu on avain tähän yhteiseen matkaan.

HANKEINFO

DesignPSS-hankkeen ensimmäisessä työpaketissa tutkitaan ja kehitetään menetelmiä, jotka tukevat innovatiivisten tuotepalveluratkaisujen asiakaslähtöistä kehittämistä. DesignPSS keskittyy erityisesti menetelmiin, jotka tukevat teollisia tuoteorientoituneita yrityksiä niiden siirtyessä tarjoamaan tuotepalveluratkaisuja.

IHMISEN KOKOISTA PALVELUMUOTOILUA JA MUOTOILUAJATTELUA

Tanja Oraviita

Muotoilun ytimessä on käyttäjälähtöisyys. Muotoilun avulla tehtävien ratkaisujen tulee sopia kohderyhmän tarpeisiin kuin hanska käteen. Tämä kirjoitus käsittelee ServiceDigiCulture-palvelumuotoilumateriaalin kehittämisen aikana opittuja keinoja kehittää pien- ja mikroyritysten ja -organisaatioiden kokoisia ratkaisua palvelumuotoilun omaksumiseen.

Muotoilun avulla voidaan lisätä yritysten ja organisaatioiden kilpailukykyä ja elinvoimaisuutta monin eri keinoin, esimerkiksi tuote- ja palvelusuunnittelun, muotoilupohjaisen strategia- ja brändityön, oppaiden, sekä työpaikkojen, kouluttamisen ja valmennuksen avulla. ServiceDigiCulture on luovan- ja kulttuurialan yrityksille ja organisaatioille kehitetty palvelumuotoilun työkalupakki ja oppimismateriaali.

Suuri osa näiden alojen organisaatioita edustaa pieniä ja mikroyrityksiä sekä -organisaatioita, mikä vuoksi materiaali on kehitetty niille sopivaksi. Kehitettyä materiaalia voivat käyttää myös muiden alojen pien- ja mikroyritykset sekä -organisaatiot.

PIEN- JA MIKROYRITYSTEN JA -ORGANISAATIOIDEN HAASTEITA JA MAHDOLLISUUKSIA

Pien- ja mikroyrityksillä ja organisaatioilla on joukko haasteita ja etuja, mitkä vaikuttavat niiden toiminnan suuntaamiseen ja mahdollisuuteen oppia uutta. Yleisimpiä haasteita ovat pienet resurssit, ajan puute sekä käytön suuntaaminen. Myös sisäisen osaamisen rajallisuus, rajalliset mahdollisuudet kehitystoimintaan, uuden oppimiseen ja ulkopuolisten asiantuntijoiden palkkaamiseen haittaavat tulevaisuuden rakentamista. Tuotannon ja toiminnan herkkä haavoittuvuus, sekä arjen ja vapaa-ajan tasapainottaminen aiheuttavat haasteita pienille organisaatioille.

Nämä organisaatiot kuitenkin hyötyvät merkittävästi itsenäisestä päättävällä, mahdollisuudesta ohjata omaa aikatauluaan sekä ketteryydestään esimerkiksi organisoidessaan toimintaansa uudelleen. Lisäksi nyky-yhteiskunnan virtuaalisuus ja digitaaliset ratkaisut voivat vähentää haasteiden painoarvoa.

OLEMASSA OLEVA MATERIAALI JA YRITYSTEN TIETOISUUS MENETELMÄSTÄ

Muotoiluajattelusta ja palvelumuotoilusta on olemassa runsaasti materiaalia ja kirjallisuutta. Haasteena on, että usein nämä materiaalit vaativat jo jonkin asteista alustavaa ymmärrystä ja valmiutta käyttää niitä. Samoin käytetyt välineet ja materiaalit voivat olla kalliita tai muutoin haasteellisempia hankkia. Lisäksi itse menetelmä saattaa jäädä etäiseksi ja sen käyttämiseen tarvitaan ulkopuolista fasilitaattoria. Olemassa olevissa vaihtoehdoissa pääpaino on usein työkaluissa ja kehitysprosessissa muotoilun mentaliteetin saadessa vähemmän huomiota.

ServiceDigiCulturen kehittämisen yhteydessä kartoitettiin luovien- ja kulttuurialojen yritysten ja organisaatioiden käsityksiä, tietoisuutta ja ymmärrystä sekä osaamista palvelumuotoilusta neljässä eri maassa, Suomessa, Isossa-Britanniassa, Puolassa ja Bulgariassa. Vastausten perusteella palvelumuotoilu koettiin etäiseksi. Suurin osa kohderyhmästä ei tiennyt, mitä palvelumuotoilu on tai kuinka käyttää sitä. Tämä rajoittaa heidän mahdollisuuttaan käyttää menetelmiä. (ServiceDigiCulture, 2021). Sama ymmärtämisen tarve on myös muiden alojen yrityksillä.

IHMISEN KOKOISTA JALKAUTTAMISTA VALMENNUKSEN KAUTTA

Kartoituksen sekä yritysten ja organisaatioiden haasteiden sekä mahdollisuuksien selvittäminen mahdollistivat sellaisten oppimis- ja valmennuspolun sekä materiaalin suunnittelun, mitkä auttavat itsenäisen oppimisen ja palvelumuotoilun käytön aikana. ServiceDigiCulturen opin pohjalta avaintekijöitä kehitteässä ihmisen kokoista valmennusmateriaalia pien- ja mikroyrityksille sekä -organisaatioille ovat:

1. Materiaalin ja valmennuksen tuominen verkkoon yhteen paikkaan vapaasti kohderyhmän käytettäväksi maksutta ja ilman sisäänkirjautumista.
2. Vaiheittain edistyvän oppimispolun rakentaminen, jossa aloitetaan tutustumalla mitä palvelumuotoilu on, ja edetään kohti kokonaisvaltaista palvelujen kehittämisprosessia havainnollistaen esimerkein, miten palvelumuotoilun vaiheita ja työkaluja käytetään. Prosessi sisältää itsepohdintaa, jonka tarkoituksena on muun muassa luoda kosketuspisteitä aikaisemman kokemuksen ja opittavan asian välille, ja näin luoda vankempaa pohjaa oppimiseen.
3. Muotoilun mentaliteetin kehittämisen sisällyttäminen osaksi oppimispolkua.
4. Esimerkkejä siitä, miten yksin toimivat ja pienet ryhmät voivat tehdä yhteistyötä muiden tahojen kanssa ja osallistaa heitä mukaan kehittämiseen sekä virtuaalisesti että kasvokkain.
5. Käyttöoppaat valmennuksen ja työkalupakin käyttöön, sekä ohjattuun valmennukseen.
6. Yleiskielen käyttö ja termien sekä työkalujen muuttaminen käyttäjälähtöisemmiksi.
7. Työkalujen ja materiaalien sovellettavuus omien resurssien ja työn alla olevan kehityshankeprojeffin ja tavoitteen mukaan. Esimerkiksi pisteäänestyksessä voidaan eriväristen pistetarrojen sijaan käyttää kohderyhmästä ja toivotusta reaktiosta riippuen vaikka eläintarroja tai käpyjä.

ServiceDigiCulture työkalupakki, valmennus, oppaat ja opas muutosten ennakointiin kehitettiin Euroopan komission Erasmus+ -ohjelman osa-rahoittaman projektin Digital and Sustainable Service Innovation for the Cultural and Creative Sectors aikana (2020-1-FI01-KA227-ADU-092663).

Euroopan komission tuki tämän julkaisun tuottamiseen ei tarkoita sitä, että sisältö, joka kuvastaa pelkästään tekijöiden näkemyksiä, saa kannatusta, eikä komissiota voida saattaa vastuuseen niiden sisältämien tietojen mahdollisesta käytöstä.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

ServiceDigiCulture työkalupakki ja valmennus:
<https://www.servicedigiculture.eu/fi/toolkit-training>

ServiceDigiCulture käyttöoppaat ja strategisen ennakkoinnin opas:
<https://www.servicedigiculture.eu/fi/materials>

Verkkosivut:

www.servicedigiculture.eu

Facebook:

www.facebook.com/servicedigiculture

Pinterest:

www.pinterest.com/servicedigiculture

YouTube:

www.youtube.com/@ServiceDigiCulture

“ Kohtaamiset ovat digitaalisia,
mutta ne eivät koskaan menetä
inhimillistä kosketusta. ”

Kun askel alkaa painaa, etähoiva lyhentää välimatkaa

Veera Hautala & Tommi Siljamäki

Ikäihmisten hoivapalvelut ovat läpikäyneet huomattavia muutoksia viime vuosikymmenten aikana. Nämä muutokset johtuvat monista tekijöistä, kuten väestön ikääntymisestä, terveydenhuollon edistyksestä ja yhteiskunnallisten olosuhteiden muuttumisesta. Aiemmin tiiviit perhesuhteet tarjosivat ikäihmisille apua, seuraa ja tukea, mutta tällaiset läheiset perheverkostot ovat nykyisin harvinaisia. Yhteiskunnan nopea tahti imee nuoret aikuiset mukaansa ja moni heistä kamppailee ajan sekä etäisyyksien kanssa, pyrkien silti olemaan läsnä rakkailla ihmisillä. Perheet asuvat usein kaukana toisistaan, mikä tekee perheen vanhimmista huolehtimisen haastavaksi ja tapaamisten väli voi venyä pitkäksi.

1980-luvulta lähtien Suomi on korostanut kotona asumisen tukemista ja ikäihmisten hoitamista omassa ympäristössään. Kotihoito ja kotipalvelut ovat nousseet keskeiseen rooliin, mahdollistaen itsenäisen elämän jatkamisen kotona pidempään. Yhteiskuntamme kohtaa ikääntymisen myötä kasvavia haasteita, mutta samalla teknologian kehitys avaa uusia ovia arvokkaan vanhenemisen mahdollistamiseksi. Perinteisen kunnallisesti tarjotun kotihoidon rinnalla on tarjolla nykyisin etähoivan ja viriketoiminnan digitaaliset palvelut. Ne mahdollistavat ikäihmisten fyysisen voimien tukemisen sekä sosiaalisen vuorovaikutuksen ylläpitämisen. Nämä innovatiiviset palvelut eivät ainoastaan tuo iloa ja sisältöä päivittäiseen elämään, vaan myös tukevat yhteisöllisyyttä ja aktiivista osallistumista yhteiskun-

"Etähoiva mahdollistaa paljon. Sen avulla kotona pärjää pidempään, eikä silloin tarvitse mennä sairaalaan tai muualle, kun pärjää omassa kodissa... Kotona on kaikkein paras olla."

nassa, mahdollistaen ikäihmisten arvokkaan vanhenemisen omassa kodissaan.

INHIMILLISYYS TEKNOLOGIAN KESKIÖSSÄ

Alvar-etähoivapalvelun tavoitteena on pitää ikäihmiset terveisinä ja aktiivisina mahdollisimman pitkään ja tarjota heille mahdollisuuden elää arvokasta elämää omassa ympäristössään niin pitkään kuin mahdollista, samalla tukien heidän fyysistä ja henkistä hyvinvointiaan.

Etähoivan kautta voidaan tarjota kotihoidon palveluja digitaalisesti niille ikäihmisille, jotka pystyvät asumaan kotona. Keskeistä on, että tämä teknologia ei poista inhimillistä kosketusta vaan mahdollistaa sen uudella tavalla. Videopuheluin toteutetut kohtaamiset mahdollistavat henkilökohtaisen vuorovaikutuksen, kuuntelun ja empatian siirtymisen etäyhteyksien kautta. Alvar-etähoivapalvelun virtuaaliset palveluhetket ja harrastuksiin sekä yhteisöllisiin tapahtumiin keskittyvät aktiviteetit on suunniteltu helposti käytettäväksi ja koettaviksi tabletin tai vastaavan näyttöpäätteen avulla.

Videopuhelujen kautta Alvar-palvelun käyttäjät voivat keskustella läheistensä tai hoitohenkilökunnan kanssa reaaliajassa, vaikka he olisivat fyysisesti kaukana toisistaan. Tämä ei ainoastaan tarjoa käytännön apua, vaan myös tärkeän tunteen yhteydestä ja läheisyydestä. Kun ikäihminen voi nähdä ja kuulla läheisensä näytön välityksellä, se luo tunnetta siitä, että he ovat edelleen osa yhteisöä ja että heitä arvostetaan. Videoyhteydet tarjoavat sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisille ketterän tavan ikäihmisten voinnin seurantaan niin,

että mahdolliset ongelmat voidaan havaita varhaisessa vaiheessa ja tarjota tarvittavaa hoitoa tai neuvontaa.

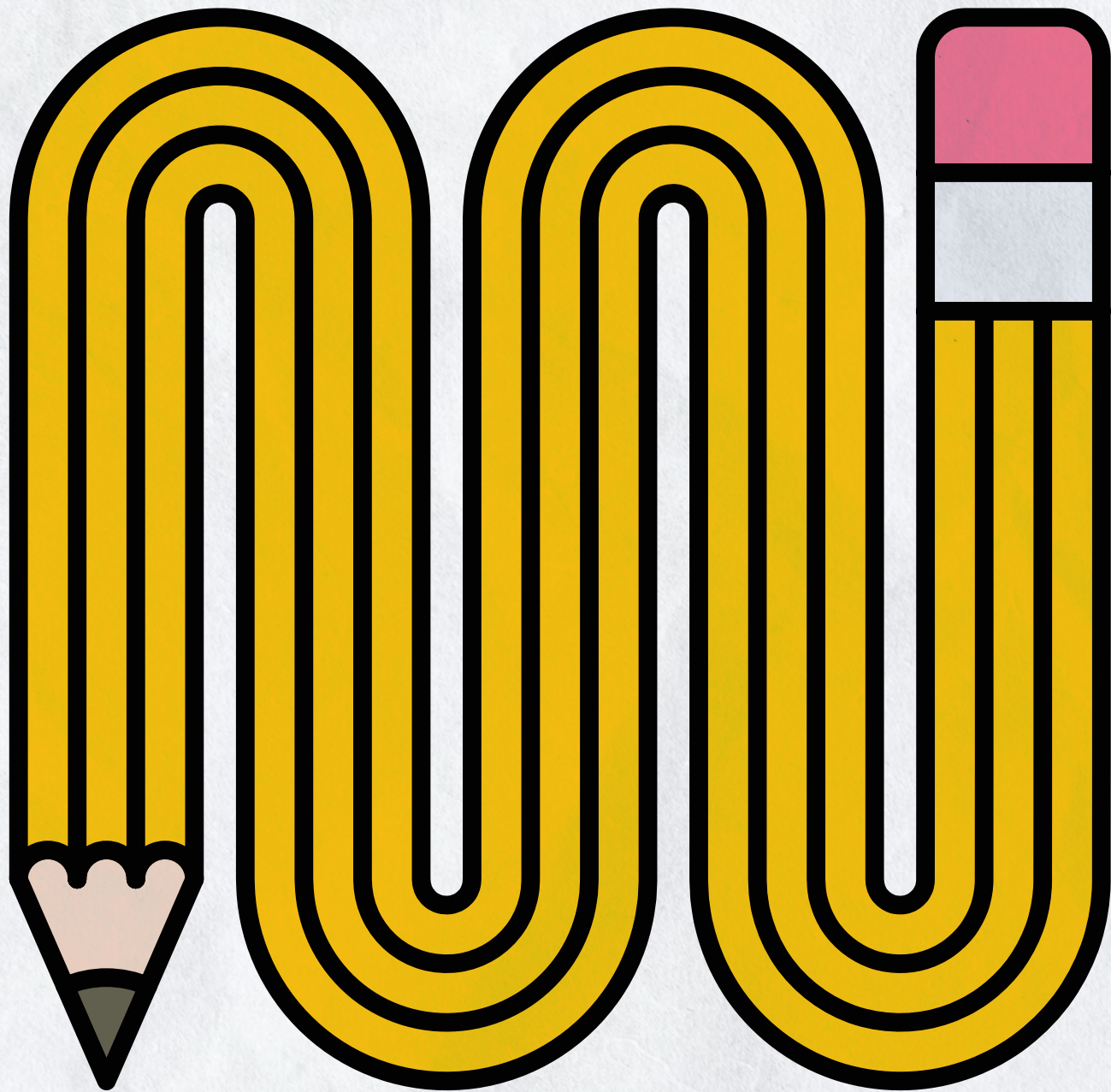
PALVELUN KÄYTTÖ LAAJEMMAKSI

Alvar-palvelua on toteutettu useamman vuoden ajan Vaasassa ja palvelusta on saatu hyviä kokemuksia. Seuraavana vaiheena on palvelun tuotteistus, jotta se voidaan jalkauttaa laajempaan käyttöön Pohjanmaan hyvinvointialueella. Muotoilukeskus MUOVA on yhdessä Alvar-palvelun kehittäjien ja työntekijöiden kanssa tuotteistanut kertyneitä oppeja ja kokemuksia kyseisen palvelun pilotoinneista. Palvelun sisältö on sanallistettu ja visualisoitu palvelumuotoilun keinoin, jotta sen skaalaaaminen, käyttöönotto sekä kehittäminen olisi mutkatonta. Tavoitteena on, että Alvar voisi tuoda turvaa entistä useammalle kotihoidon asiakkaalle.

Etähoivan ja etäviriketoiminnan palveluiden kehittäminen teknologian aikakaudella ei tarkoita inhimillisyyden menettämistä. Päinvastoin monialainen työryhmä, joka koostuu eri alojen asiantuntijoista, voi varmistaa, että nämä palvelut säilyttävät inhimillisen ulottuvuuden ja tarjoavat asiakkaille yksilöllistä tukea ja vuorovaikutusta. Inhimillisyys on edelleen keskeisessä asemassa terveydenhuollon ja liiketoiminnan kehityksessä.

<https://pohjanmaanhyvinvointi.fi/palvelumme/sosiaalipalvelut/arjen-tuki/ikaihminen-palvelut/kotiin-annettavat-palvelut/alvar-palvelu/>

https://vtkl.fi/wp-content/uploads/2019/07/Unohtuuko_vanhus.pdf (167-169)

PALVELUMUOTOILUN TAVOITTEENA hyödylliset ja mielekkäät palvelut

Sanna Peltonen ja Janne Pekkala

Palvelumuotoilu nostaa keskiöön palvelun käyttäjän, onpa hän sitten asiakas, työntekijä tai yhteistyökumppani. Palvelumuotoilulla pyritään löytämään ratkaisuja asiakkaan kannalta relevantteihin ongelmiin, poistamaan palvelun kipupisteitä ja vahvistamaan niitä asioita, joita asiakas palvelussa arvostaa. Palvelumuotoilu ohjaakin huomion palvelun asiakkaalle tuottamiin hyötyihin ja arvoon.

Palvelumuotoilussa yhdistyy asiakaslähtöisyys sekä liiketaloudellinen näkökulma eli palvelua tarkastellaan myös palvelua tarjoavan yrityksen näkökulmasta. Tavoitteena on palvelu, joka on asiakkaan toiveiden ja tarpeiden mukainen, mutta vastaa myös palvelua tarjoavan yrityksen liiketaloudellisiin tavoitteisiin. (Koivisto et al., 2019)

TEOLLISTEN PALVELUIDEN HAASTEET

Teollinen yritys kohtaa palveluliiketoiminnassaan monimutkaisen toimintakentän, joka kattaa laajan verkoston asiakkaita, alihankkijoita, jälleenmyyjiä ja muita kolmansia osapuolia. Lisäksi yritysten väliset suhteet ovat usein monimutkaisempia kuin kuluttajille suunnatuissa palveluissa.

Teollisten yritysten tarjoamat ratkaisut ovat usein erilaisia kombinaatioita tuotteista ja palveluista. Varsinkin vahvasti tuoteorientoituneet yritykset voivat kokea haastavana huomion siirtämisen itse ratkaisusta asiakkaan liiketoimintaan ja niihin hyötyihin, mitä ratkaisu asiakkaalle tuottaa. Palveluiden toistettavuus, tehokkuus ja laatu sekä verkoston hallinta ovat tärkeitä tekijöitä tehokkaan ja kannattavan palveluliiketoiminnan organisoinnissa.

KOLME KOHDETTA TEOLLISELLE PALVELUMUOTOILULLE

Teollinen palvelumuotoilu voidaan määritellä osaamisalaksi, joka on erikoistunut yritysasiakaille suunnattujen palvelujen ihmislähtöiseen kehittämiseen. Teollisessa palvelumuotoilussa keskiöön nousevat ihmiskeskeisyyden lisäksi syvällinen ymmärrys teollisuuden prosesseista, teknologiasta, asiakkaan liiketoimintaympäristöstä sekä kyky luoda innovatiivisia ratkaisuja, jotka vastaavat sekä käyttäjän että palveluntarjoajan tarpeisiin.

Palvelumuotoilun avulla voidaankin tarttua erilaisiin teollisuuden kehittämishaasteisiin. Muovassa palvelumuotoilua on sovellettu teollisessa ympäristössä kolmella tapaa: uuden palvelun asiakaslähtöiseen kehittämiseen, nykyisen palvelun kehittämiseen sekä yrityksen sisäinen muutosprosessin tukemiseen.

Uuden palvelun asiakaslähtöisen kehittämisen tavoitteena voivat olla esimerkiksi huoltopalvelun kehittäminen laitteen tuottaman datan pohjalta tai asiantuntijatyön paketointi palveluksi. Olemassa olevan palvelun kehittäminen voi puolestaan liittyä esimerkiksi siihen, miten asiakas- ja työntekijäkokemus palveluprosessin aikana muodostuu. Tavoitteena on tunnistaa kehittämiskohteita liittyen esimerkiksi palvelun saavutettavuuteen, sujuvuuteen tai tuottamisen tehostamiseen.

Kolmannen projektityypin keskiössä ovat yrityksen työntekijät sekä yrityksen toimintatavat ja prosessit. Tavoitteena on tukea muutosta esimerkiksi tuotevetöisen yrityksen käynnistäessä palveluliiketoimintaa. Sisäisistä toiminnoista nostetaan esiin kehityskohteita, jotka hidastavat tai estävät halutun muutoksen juurtumista. Myös erilaisilla visualisoinneilla voidaan konkretisoida ja viestiä henkilöstölle tavoitteita ja visiota.

Teollinen palvelumuotoilu tähtääkin sekä asiakaskokemuksen parantamiseen että palveluiden integroimiseen osaksi asiakkaan liiketoimintaa niin, että ne tuottavat lisäarvoa asiakkaalle.

HANKEINFO

DesignPSS-hankkeen ensimmäisessä työpaketissa tutkitaan ja kehitetään menetelmiä, jotka tukevat innovatiivisten tuotepalveluratkaisujen asiakaslähtöistä kehittämistä. Hanke keskittyy erityisesti menetelmiin, jotka tukevat teollisia tuoteorientoituneita yrityksiä niiden siirtyessä tarjoamaan tuotepalveluratkaisuja.

LÄHTEET:

Koivisto, M., Säynäjäkangas, J., & Forsberg, S. (2019). Palvelumuotoilun bisneskirja. Alma Talent Oy.

Keskiössä ihminen

Meri Tuomela

Oppimistavoitteiden saavuttaminen vaatii oppijoiden lähtötason huomioimista ja ymmärtämistä. Ihmiskeskeiset lähestymistavat, kuten muotoiluajattelu, ovat keinoja, joilla edistetään muun muassa sitoutumista, oppimista sekä käyttäjien tarpeiden ymmärtämistä. (Mukamas. Vieraskynä: 5 vinkkiä – miten luot vaikuttavan oppimisprosessin?)

ETHIKAS-hanke koostuu IDEOn 3I-muotoiluajattelumallin mukaisesti kolmesta vaiheesta, joita ovat ideointi, inspiraatio ja toteutus (ideate, inspire, implement). ETHIKASin ensimmäisessä vaiheessa tutkittiin yrittäjyyteen liittyviä ihmiskeskeisiä menetelmiä, joita tarkastellaan niistä laaditussa raportissa, joka on luettavissa [täällä](#).

KUUNTELEMALLA, KESKUSTELEMALLA JA YMMÄRTÄMÄLLÄ RATKAISUUN

Ihmiskeskeisyys merkitsee kykyä ymmärtää ihmisten tarpeita ja arkea sekä oivaltaa kulttuurin synnyttämiä tarpeita. Ihmiskeskeiset lähestymistavat asettavat ihmisen keskiöön, ja ne voivat auttaa voimaannuttamaan yksilöä huomioimalla tämän henkilökohtaiset tarpeensa ja toiveensa. Tämä taas voi auttaa yksilöä sitoutumaan vahvemmin ja ottamaan prosessissa aktiivisemmän roolin, mikä parantaa toteutuksen onnistumista. (Sitra. Ihmiskeskeisyys.)

Aalto Design Factoryn tutkija Floris van der Marelin mukaan ihmiskeskeisyys on tärkeässä roolissa muotoiluajattelussa, ja on asia, jolla muotoiluajattelu erottuu muista menetelmistä. Muotoiluajattelussa ihminen on monestakin näkökulmasta keskiössä, ja uuden kehittämisen lähtee kartoittamalla heidän käsityksiään ja ajatuksiaan. Sen sijaan, että ongelmaa lähdeittäisiin ratkaisemaan suoraan, lisätään ymmärrystä Van der Marelin mukaan ensin ihmisiä kuuntelemalla ja keskustelemalla heidän kanssaan. Van der Marel huomauttaa, että heti aluksi on selvitettävä, onko uusi idea ihmisten näkökulmasta toivottava, minkä vuoksi muotoiluajattelu onkin hänestä juuri sen vuoksi poikkeuksellisen hedelmällistä. (Aalto University Executive Education. Muotoiluajattelu vie pintaa syvemmälle – työkaluja ihmiskeskeiseen ja osallistavaan innovointiin.)

IHMISKESKEISET TYÖKALUT YRITTÄJYYDEN TAITOJEN OPPIMISESSA

ETHIKAS-hankkeen tutkimus nosti esille useita pedagogisesti perusteltuja menetelmiä, joita voidaan käyttää edistämään maahanmuuttajanaisten yhteiskunnallista yrittäjyyttä hyödyntämällä muotoiluajattelua, mentorointia sekä muita ihmiskeskeisiä lähestymistapoja. Maahanmuuttajanaiset oppivat yhteiskunnallisen yrittäjyyden taitoja ja ajattelutavan, voidakseen toteuttaa ja luoda yhteiskunnallisella-, taloudellisella- ja ympäristötasolla toimivia ratkaisuja. Yhteiskunnallinen yritys pyrkii liiketoiminnallaan toteuttamaan yhteiskunnallisia tavoitteitaan, korostaen toiminnassaan vastuullisuutta, avoimuutta ja läpinäkyvyyttä sekä hallintomallissaan osallistavuutta ja demokratiaa. (Työ- ja elinkeinoministeriö. Työpaikkoja yhteiskunnallisella yrittäjyydellä.)

Ratkaisukeskeistä ja empaattista lähestymistapaa edistäviä muotoiluajattelun työkaluja voidaan käyttää kokemuksellisen oppimisen ja yhteistoiminnallisen oppimisen menetelmissä, ja ne tarjoavat konkreettiset puitteet tutkia sosiaalisia ja ympäristöön liittyviä haasteita sekä kehittää innovatiivisia ratkaisuja. Kokemuksellinen oppiminen on ihmiskeskeinen ja käytännönläheinen lähestymistapa, joka korostaa tiedon ja taitojen soveltamista käytännössä mielekkäällä tavalla, ja auttaa yksilöitä kehittämään uusia taitoja, parantamaan itseluottamusta ja ongelmanratkaisukykyä sekä ymmärtämään aihetta syvällisemmin. (Riipen. The future of learning: 9 key benefits of experiential learning for educators, students, and organizations.)

Tutkimuksessa tunnistettiin kymmenen muuta ihmiskeskeisen lähestymistavan työkalua muotoiluajattelun ja mentoroinnin menetelmien lisäksi tukemaan maahanmuuttajanaisia matkallaan kohti yhteiskunnallista yrittäjyyttä. Kaksoishaastattelut ja vertaishaastattelut ovat työkaluja, jotka edistävät vuoropuhelua sekä tarjoavat syvällisiä näkemyksiä kohderyhmän kontekstista ja kokemuksista. Erilaiset pelit, kuten luokkahuonepelit ja Sarkar-peli, ovat keino luoda vuorovaikutteisia ympäristöjä oppimiseen ja ongelmanratkaisuun. Sarkar-peli on ennakoiva roolipeli, jonka tarkoituksena on tarkastella yhteiskunnallista todellisuutta ja lisätä ymmärrystä vaihtoehtoista tule-

vaisuuksista. Haastatteluiden ja pelien lisäksi tutkimuksessa tunnistettiin työkaluja, kuten tietokilpailut, taulukkoarjoitukset, ryhmäytyminen, klubimalli, yrittäjyyskäsityskysely ja kiertotalouskartta. Nämä työkalut edistävät muun muassa kriittistä ajattelua, yhteisöllisyyttä ja yhteistä päämäärää sekä kartoittavat asenteita ja käsityksiä yrittäjyyteen liittyen. (Teach the future. The Sarkar Game.)

HANKEINFO

ETHIKAS, Empowering Migrant Women Using Design THInKing ApproacheS for Sustainable EntrepreneurshipS, on Euroopan unionin ERASMUS+-ohjelman rahoittama projekti, jonka tavoitteena on edistää maahanmuuttajanaisten yhteiskunnallista yrittäjyyttä. ETHIKAS-projektin toteuttaa projektikonsortio, joka tulee Kyprokselta, Suomesta, Kreikasta, Italiasta, Romaniasta, Espanjasta ja Ruotsista.

Projektin kesto:
31.5.2021 – 30.11.2024

Rahoitusohjelma:
EU, Erasmus+

Projektinumero:
2021-1-SE01-KA220-ADU-000025994

Lisätietoa projektin verkkosivuilla:
<https://www.ethikas.eu/en>

LÄHTEET

Aalto University Executive Education. Muotoiluajattelu vie pintaa syvemmälle – työkaluja ihmiskeskeiseen ja osallistavaan innovointiin. Viitattu 15.11.2023.

<https://www.aaltoee.fi/aalto-leaders-in-sight/2022/muotoiluajattelu-vie-pintaa-syvemmalle-tyokaluja-ihmiskeskeiseen-ja-osallistavaan-innovointiin>

ETHIKAS eBook of Human-Centered Approaches to Support Social Entrepreneurship in Foreign-Born Women and ETHIKAS Research Report. Viitattu 15.11.2023.

https://www.ethikas.eu/uploaded/tiny/files/ethikas_ebook_visual_final-1.pdf

Mukamas. Vieraskynä: 5 vinkkiä – miten luot vaikuttavan oppimisprosessin? Viitattu 20.11.2023.

<https://mukamas.fi/blogi/5-vinkkia-miten-luot-vaikuttavan-oppimisprosessin/>

Riipen. The future of learning: 9 key benefits of experiential learning for educators, students, and organizations. Viitattu 23.11.2023.

<https://www.riipen.com/blog/experiential-learning-benefits>

Sitra. Ihmiskeskeisyys. Viitattu 17.11.2023.

<https://www.sitra.fi/aiheet/ihmiskeskeisyys/#ihmiskeskeinen-kehittaminen>

Teach the future. The Sarkar Game. Viitattu 17.11.2023.

<https://library.teachthefuture.org/wp-content/uploads/2017/01/Sarkar-Game.pdf>

Työ- ja elinkeinoministeriö. Työpaikkoja yhteiskunnallisella yrittäjyydellä. Viitattu 17.11.2023.

<https://tem.fi/yhteiskunnallinen-yrittajyys>

Päätoimittaja | Miia Lammi | miia.lammi@muova.fi | +358 50 408 4969
FM (viestintä, multimediajärjestelmät) Miia Lammi toimii MUOVA:ssa kehittämispäällikkönä. Hän suunnittelee ja johtaa TKI-hankkeita ja toimii palvelumuotoilun tutkijana ja asiantuntijana

Tommi Siljamäki | tommi.siljamäki@muova.fi | +358 50 573 4003
TaM (teollinen muotoilu) Tommi Siljamäki toimii MUOVA:ssa muotoilupäällikkönä. Hän organisoii MUOVAn yrityspalvelutoimintaa ja yrityskehityshankkeita sekä toimii muotoilujohtamisen asiantuntijana TKI-hankkeissa.

Sanna Peltonen | sanna.peltonen@muova.fi | +358 50 408 3638
KTM (markkinointi) Sanna Peltonen toimii MUOVA:ssa erikoistutkijana ja projektipäällikkönä. Hän toimii asiakaslähtöisen tuote- ja palvelukonseptoinnin tutkijana ja asiantuntijana sekä projektipäällikkönä AI2Business-hankkeessa.

Meri Tuomela | meri.tuomela@muova.fi | +358 50 439 3883
Meri Tuomela (AMK, tradenomi, markkinointi) toimii MUOVA:ssa projektityöntekijänä. Hänen vastuualueisiinsa lukeutuvat viestinnälliset ja tekniset tehtävät kansainvälisissä hankkeissa, MUOVAn viestinnässä sekä West Coast Startupin toiminnassa.

Elise Raittila | elise.raittila@muova.fi | +358 40 532 1694
Elise Raittila, MBA (Service Design), toimii MUOVA:ssa projektipäällikkönä NOVA- ja Charlie-hankkeissa. Hän toimii myös palvelumuotoilutyöpajojen vetäjänä sekä osallistuu West Coast Startupin toimintaan.

Pertti Aula | pertti.aula@muova.fi | +358 50 568 5153
TaM (teollinen muotoilu), Pertti Aula toimii MUOVA:ssa tutkimuspäällikkönä. Hän on kiinnostunut muotoilun tutkimuksesta, muotoilun mahdollisuuksista muuttaa maailmaa ja merkityksistä mitkä löytyvät pintarakenteiden takaa.

Tomi Paalosmaa | tomi.paalosmaa@muova.fi | +358 50 505 1869
Tomi Paalosmaa (M.Sc. Smart Energy, Industrial Management tohtorikoulutettava) toimii MUOVA:ssa erityisasiantuntijana, erityisesti älykaupunkiratkaisuihin, osallistamiseen, yhteiskeittämiseen, tiedon jakamiseen ja avoimuuteen sekä digitalisaation hyödyntämiseen liittyvissä asioissa.

Meri Lammi | meri.lammi@muova.fi | +358 50 439 3883
FM (Viestinnän monialainen maisteriohjelma, opiskelija) Meri Lammi työskentelee MUOVA:ssa viestinnän harjoittelijana erikoistuen luovan alan kehityshankkeisiin.

Tanja Oraviita | tanja.oraviita@muova.fi |
MA (taiteiden maisteri) Tanja Oraviita toimii MUOVA:ssa kansainvälisten projektien projektipäällikkönä. Hän huolehtien niin kansainvälisten hankkeiden suunnittelusta, johtamisesta kuin muotoilullisten ja luovien näkökulmien tuomisesta kansainvälisiin hankkeisiin.

Asko Uuras
KTM (tietojärjestelmätiede) Asko Uuras toimii digitalisaatioasiantuntijana yritys- ja TKI-projekteissa. Hän tutkii, suunnittelee ja kehittää tulevaisuuden tietojärjestelmiä.

Janne Pekkala | janne.pekkala@muova.fi | +358 50 408 3391
TaM (teollinen muotoilu) Janne Pekkala työskentelee MUOVA:ssa päämuotoilijana. Janne on tuotekonseptoinnin asiantuntija ja on erikoistunut teollisten tuote-palvelujärjestelmien muotoiluun.

Annika Hissa | annika.hissa@muova.fi | +358 50 568 5863
KTM (markkinointi). Annika Hissa on Muovan johtaja. Hän on kiinnostunut kehittämään avointa, vuorovaikutteista ja innostunutta työyhteisöä ja inspiroivaa yhteistyötä kumppaniverkostoissa.

Kimi Wennström | kimi.wensstrom@muova.fi | +358 50 473 7998
TaK (teollinen muotoilu) Kimi Wennström työskentelee MUOVA:ssa muotoilijana. Hän työskentelee TKI-hankeissa ja muotoilupalveluiden parissa sekä projektipäällikkönä ECOBOAT-hankkeessa.

Taitto & graafinen suunnittelu | Veera Hautala | veera.hautala@muova.fi
Veera toimii MUOVA:ssa muotoilijana (AMK, tuote- ja palvelumuotoilu). Hän työskentelee TKI-hankkeissa sekä yritysprojekteissa. Erityisesti hän on kiinnostunut asiakaslähtöisestä palvelusuunnittelusta ja visuaalisesta suunnittelusta.

Muovaaja 2/2023
Joulukuu 2023

Julkaisija: Muotoilukeskus MUOVA /
Vaasan ammattikorkeakoulu

Yhteystiedot: mia.lammi@muova.fi
Wolffintie 36 F 2, 65200 Vaasa

ISSN: 2489-4508
ISBN: 978-952-5784-73-2

DESIGN CENTRE MUOVA | VAASA
UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES